

Nepriklausoma



Lietuva

This paper was mailed
Thursday, May 17, 1990

• LITHUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY •

Nr. 20 (50-tieji metai) 1990 m. • GEGUŽĖS – MAY 17 d. LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS • 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366-6220 • 50 c.



Alexander Dubček

ALEXANDER DUBČEK LANKĖSI OTTAWOJE

Ottawos universitete lankėsi pirmasis Perestroikos skelbėjas - Alexander Dubček'as, paskelbęs Prahos Pavasarį prieš 22 metus, Čekoslovakijoje. Tuomet, būdamas vyriausybės, jis paskelbė "socializmą su žmogišku veidu", atpalaidavo spaudos cenzūrą ir norėjo pravesti kitas reformas, tačiau Maskva, iškvietusi jį, tuomet Čekoslovakų Komunistų Partijos generalinį sekretorių, "pasitarimams" 1968 m. rugpjūčio mėnesį, išiveržė militarine jėga į Pragę ir nuvertė valdžią.

Tada skelbtos reformos buvo labai panašios į dabar ypač taip JAV garbinamo, Gorbaciovo'o skelbiamą Perestroiką. Ar tikrai M. Gorbaciovas yra toks šviesus demokratas ir gabus diplomatas, legalumų įgyvendintojas, gal jau kai kurioms Vakarų vyriausybėms ir paaiškėjo per šias paskutines dienas.

BALTIJOS VALSTYBIŲ SANTARVĖ

Vieningą bendrą frontą - Santarvę, kovojant už savo teises nepriklausomybės įvykdymui, sudarė Lietuva, Latvija ir Estija.

Visos trys vyriausybės pareiškė, kad bendrai rei-

kalaus pripažinimo ir nariais priėmimo į Jungtines Tautas ir 35 tautų Saugumo ir Bendravimo Europoje konferencijon.

Ta Santarvė buvo atgavinta jau 1934 m. sudaryto Baltų Vienybės Pakto, kuri panaikino Sovietai, aneksavę Pabaltijį 1940 m.

Visos trys valstybės vieningai ir oficialiai pasmerkė dabar Maskvos vykdomą smurtą ir blokadą. Taip pat patvirtino dar kartą, kad jų valia atstatyti savo nepriklausomybes yra nepalaužiama.

Trys vyriausybės pradėjo vykdyti bendros rinkos principus žemės ūkio, ūkio reikmenų ir medžiagų srityse.

Tai Santarvei - bendrai Baltijos Tarybai - oficialiai paskelbti, pasirinkta Estijos sostinė Tallinn'as. Prez. Vytautas Landsbergis Latvijos prez. Anatolijus Gorbunovs ir Estijos prez. Arnold Ruutel aptarė bendro dialogo su M. Gorbaciovo'u galimybes. Buvo pasirašyti ir išsiųsti laiskai M. Gorbaciovo'ui ir JAV prez. G. Bush'ui.

Lietuva paskelbė savo nepriklausomybę kovo mėn. 11 d., Estija - kovo 30 d., Latvija - gegužės 4 dieną.

M. Gorbaciovas į Latvijos deklaraciją nieko neat-

sakė, bet Estijos vyriausybė pasiuntė telegramą gegužės 12 d. siūlydamas kurti naują sistemą, kurioje visos 15 Sovietų respublikų turėtų didesnę autonomiją ir kiekviena "specialius" ryšius su Maskva. Tai, žinoma, jau "dėja vu". A. Ruutel patvirtino, kad tai nepakeičia trijų Baltijos valstybių nusistatymo įgyvendinti savo nepriklausomybes.

M. GORBAČIOV'AS REAGUOJA, BET NE DEMOKRATIŠKAI

Vis atsakydamas tiesioginio dialogo su Baltų valstybių delegacijomis, M. Gorbaciovas aprobavęs smurto veiksmus ir blokadą Lietuvoje, ir toliau savo pareiškimuose kartoją tą patį, turbūt nesurasdamas kito žodžio ar kitų argumentų, - kad Pabaltijo valstybių vyriausybės veikia "nelegaliai" ir "griauna Sovietų Sąjungą".

Gegužės 13 d. Pabaltijo prezidentai jam pasiūlė paskirti laiką ir vietą deryboms, tačiau kol kas, be pasekmių.

Vietoj to, Latvijoje ir Estijoje vietiniai komunistai ir sovietų kareiviai bandė išiveržti į Parlamento rūmus, bet buvo minios atstumti. O iš latvių mili-

cininkų gavo ir lazdų.

Ir vėl neišspręstas konfliktas, "po kilimu pašluotas" Pabaltijo valstybėms alijantų padarytas nusikaltimas, iškyla į paviršių ir ardo užsislėpusias viršūnių sąžines. Kaip jiems nemalonu... Ir Bush'ui ir Gorbaciovo'ui ir Shevardnadzei. O mums - gyvybinis, principinis DEMOKRATINIS reikalas.

INTERVIU SU KAZIMIERA PRUNSKIENE

Gegužės 15 d. tūkstančiai estų susirinko prie

Praneša ELTA:

AMERIKOS LATVIAI PRIEŠ REFERENDUMĄ

Amerikos Latvių Sąjunga balandžio 2 d. paskelbė memorandumą, kuriame sakoma, kad "Baltijos valstybėse neturėtų būti organizuojami referendumai nepriklausomybės klausimu" dėl šių priežasčių:

1. Jie nereikalingi, nes nepriklausomybės mandatas Baltijos valstybėse buvo patvirtintas 1918-1940 m. Sovietų vyriausybė, vienašališkai panaikinusi jų nepriklausomybę, dabar teisiškai įpareigota ją atstatyti. Baltijos valstybės yra ne nepriklausomybės siekiančios teritorijos, o okupuotos šalys ir jų okupaciją reikia užbaigti remiantis tarptautine teise, o ne referendumais. Pabaltiečiai yra neteisėtų veiksmų aukos ir todėl jiems nereikia referendumo atstatyti savo pažeistas teises. Kadangi JAV pripažino Baltijos tautų nepriklausomybę 1922 m. ir nenustojė jos pripažinusi po 1940 m. okupacijos, antro pripažinimo nereikia -- JAV raginimas suruošti referendumą prieštarauja JAV politikai.

2. Teisingi, demokratiški referendumai neįmanomi kol sovietų armija ir saugumas tebėra Baltijos šalių teritorijoje. Dabartiniai sovietų armijos veiksmai Lietuvoje rodo, kad Maskva mėgins paveikti balsavimą. Bus labai sunku nustatyti, kas turi teisę balsuoti -- sovietų kareiviai, po 1940 m. atsikėlusieji sovietų piliečiai, jų vaikai, ir t. t.

3. Referendumai gali paaštrinti įtampą ir privesti prie konflikto. Debatai apie balsavimo teisę ir pilietybę gali sukiršinti visuomenę ir ją politiškai destabilizuoti -- su Maskvos pagalba. Daugelis pabaltiečių referendumus laiko "mirties sprendimais" savo nepriklausomybės viltims. Pyktis ir desperacija gali sukelti pavojingas "ekstrimistines" aistras. Jei Lietuva sutiks su referendumu, tai galės įvairyti pleišną tarp jos ir Latvijos su Estija, kurioms būtų daug sunkiau laimėti tokį referendumą.

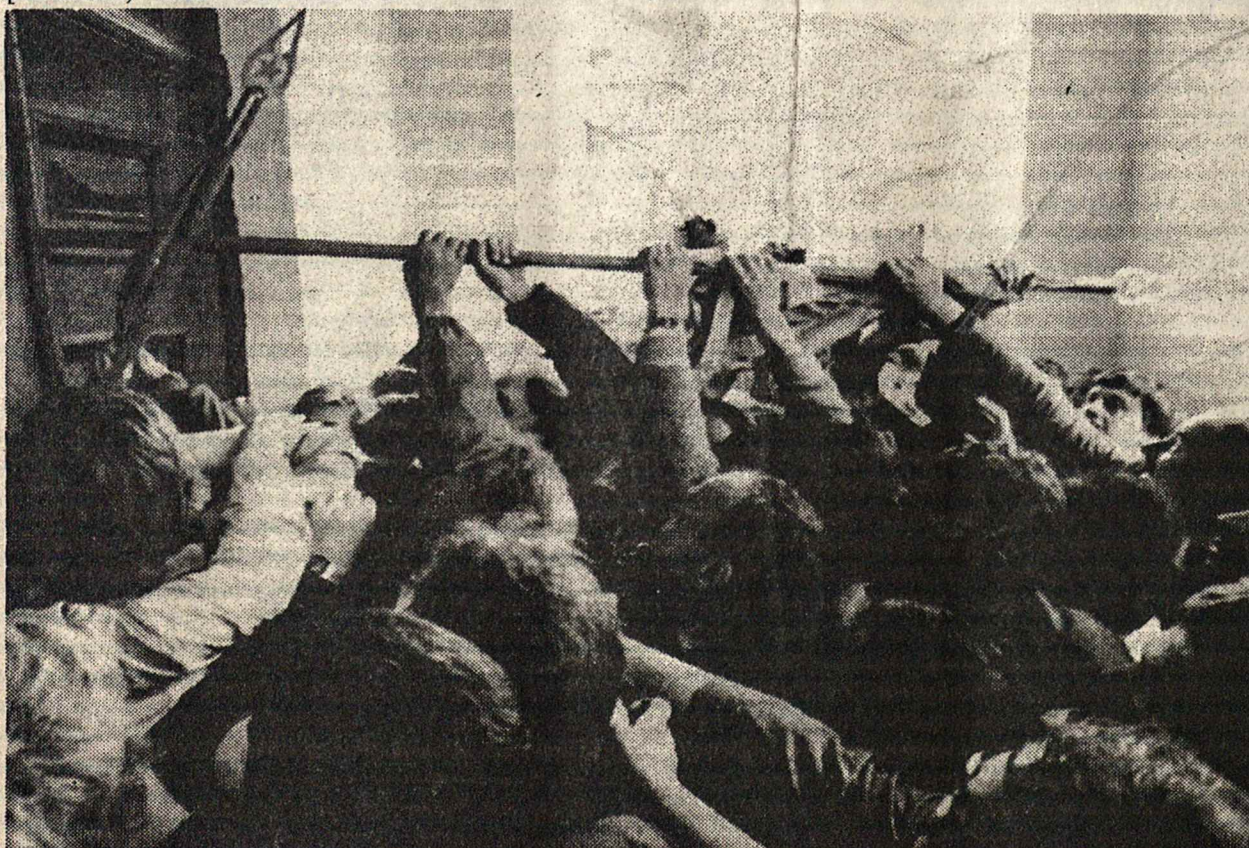
SSRS DEMOKRATINĖS JĖGOS REMIA LIETUVĄ

Solidarumą su lietuvių tauta ir valstybe kovo 24 d. išreiškė Maskvoje įvykusiame "Piliетinių veiksmų komiteto" posėdyje susirinkusių demokratinų sambūrių atstovai: SSRS ir RSFSR liaudies deputatai, "Demokratinės Rusijos" bloko nariai, socialdemokratų asociacija, Armėnijos bendranacionalinis judėjimas, Azerbaidžano socialdemokratų partija, Baškirijos rinkėjų ir deputatų asociacija, "Berlik" draugija, Rustavelio (gruzinų) draugija, Azerbaidžano liaudies frontas, ir kt. (Tiesa, 1990.III.31). Savo kreipimėsi jie tarp kitko rašo:

"Pagarbiai ir supratingai žvelgiame į Lietuvos valstybės atstatymą. Jį laikome neatšiskiriamos tautų apsisprendimo teisės įgyvendinimu ir istorinio teisingumo atkūrimu..."

Demokratiniai atstovai siūlo SSRS Aukščiausiai Tarybai ir Prezidentui "pripažinti Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir imtis veiksmų užmegsti su ja lygiateisius santykius;" anuliuoti 1990 m. kovo 21 d. įsaką "Dėl papildomų priemonių;" SSRS ir Lietuvos valstybėms pradėti derybas; Lietuvai nepažeisti kitų tautų atstovų teisių, o Lietuvos mažumoms pasitikėti lietuviais.

"Taiki, demokratiška Lietuvos raida -- tai svarbi demokratijos pergalės Tarybų Sąjungoje sąlyga," baigia savo kreipimąsi demokratiniai atstovai.



Estijos sostinėje Tallinn'e protestuotojai prieš Estijos nepriklausomybę bando su sovietinės vėliavos kotais išlaužti Parlamento duris.

Baltic republics establish common produce market

Vakarų spauda ir toliau iškelia Pabaltijo valstybių reikalus/

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$ 22.00
Rėmėjo - \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.



Kazimierą Prunskienę
sutinka Mirabel
aerodrome
Liudas Stankevičius
ir Arūnas Staškevičius.

Nuotrauka
TONY PHOTO STUDIO



GABLE, THE GLOBE AND MAIL, TORONTO



REISINGER, VJESRIK, ZAGREB, YUGOSLAVIA

AR PRIVALO IR TOLIAU TĖSTIS VALDOVO - VERGO SANTYKIS ?

Tokia antgalve buvo atspausdintas prez. Vytauto LANDSBERGIO straipsnis "Los Angeles Times"

"SHOULD A MASTER - SLAVE RELATIONSHIP CONTINUE ?"

...In addition to elections, the will of the Lithuanian people has been expressed many times at mass demonstrations and in at least two major petition drives. In 1988, 1.8 million out of a population of 3.5 million rejected Soviet constitutional amendments that restricted the republic's sovereign rights. Last year, 1.6 million called for the renunciation of the Molotov-Ribbentrop Pact and the withdrawal of Soviet troops from Lithuania. In light of these political realities, how can we possibly plan and decide our destiny by Moscow's rules and on Moscow's terms? We can not just brush off our mandate.

Moscow has expressed its displeasure in recent weeks with a barrage of verbal and physical threats, blockades and other acts of force against our people. If the Soviet Union continues to use force to crush and smother Lithuanian independence, if the military takes over the parliament and imposes martial law, if Gorbachev attempts to keep Lithuania in the Soviet fold as a hostile captive, we will all lose. He will prove that perestroika is a collection of failed policies and not a genuine transition to democracy.

But, if Gorbachev extends democracy to his own back yard and recognizes the democratically elected government of neighboring Lithuania, if he presides over the peaceful dissolution of the last living empire on this Earth, if he deals with us as equal, friendly partners, we will all benefit. And he would go down as a great man in history.

The real problem is not Lithuanian independence but how Moscow views itself. Our vote for freedom is forcing Moscow to take a stand -- for democracy or for preservation of the holy Soviet empire. Instead of facing the issue head on, the Soviet Union is focusing on a little antagonist, which was never an antagonist to begin with. In this pitifully unequal battle, Moscow is its own worst enemy.

Excerpt from an article by Vytautas Landsbergis, President of Lithuania, Los Angeles Times, April 21, 1990.

KA KALBEJO JELENA BONNER

Jelena Bonner, neseniai mirusio Sovietų disidentų, Andrej Sacharov'o žmona, davė pasikalbėjimą Amerikos televizijos programoje gegužės mėn. 15 d. Šiuo metu ji lankosi JAV-ėse ir skaito paskaitas apie Sovietų Sąjungą Amerikos universitetuose.

Gegužės 15 dieną, kalbėdama Amerikos Televizijos programoje, pasakė daug karčios tiesos apie dabartinę situaciją Sovietų Sąjungoje ir Gorbachiov'o nepavykusių reformų galimas tragiškas pasekmes.

Ji ypatingai pabrėžė Sov. Sąjungos neteisingą ir nemoralia laikyseną Baltijos valstybių laisvėjimo procese, pastebėdama, jog Baltijos 3 valstybės turi neabejotiną teisę būti nepriklausomomis, nes jos yra aukos tarptautinio kriminalinio nusikaltimo - Hitlerio ir Stalino slapto suokalbčio.

J. Bonner taip pat pastebėjo, kad nors būdama ne Amerikos pilietė, norėtų pasakyti, kad dabartinė JAV vyriausybės laikysena, ypač Pabaltijo klausimu, yra klaidinga. Visos Gorbachiov'o reformos, Bonner tvirtinimu, buvo įvykdytos ne laisvanoriškai, bet Vakarų, ypač Amerikos spaudimo dėka. Todėl lygiai taip pat, kaip anksčiau per prez. Bush'ą ir Vakarų valstybes turėtų neatlaidžiai spausti Gorbachiov'ą ir Kremlį, kad būtų leista Pabaltijui vykdyti demokratiškai priimtus nutarimus savo nepriklausomybės, o taip pat ir visais ekonominiais ir politiniais klausimais.

J. Bonner tvirtino, kad jeigu Vakarai tokio spaudimo nedarys, Gorbachiov'o reformų ir jo paties laukia neisvengiamas žlugimas. Sov. Sąjunga susilauks tokio chaoso, kad po jo gales grėsti naujos diktatūros pavojus. Tačiau Sov. Sąjungos žmonės, režimo, panašaus kaip Stalino laikais nebeprilins ir todėl reikia ieškoti išeikių ir teisingo sprendimo jau dabar.

Tasai sprendimas turėtų būti moraliai svarus ir nepažeidžiantis nei atskirų individų, nei atskirų tautų laisvės.

Pasikalbėjimo pabaigoje Bonner buvo konkrečiai paklausta, ko sulauks Gorbachiov'as, jeigu elgsis Pabaltijo kraštuose ir toliau taip kaip iki šiol, po nepriklausomybės paskelbimų. Jos atsakymas: Gorbachiov'as prarasiąs savo postą, o Pabaltijo valstybės laimėsiančios. Tuo tarpu JAV Pabaltijo atžvilgiu šiuo metu elgiasi nesilaikydamos savo tradicinių demokratijos ir tautos laisvių principo. Gi Gorbachiov'as, jos nuomone, nereikėjo vadinti Dekados Žmogumi, bet geriausiu atveju, tik po 2-3-jų metų.

Parlamentaras Jesse FLIS M.P.atsako į laišką:

Dear Dr. Nagys,

"Thank you for your letter with respect to Lithuania's Declaration of Independence.

The Liberal Party of Canada has never recognized the annexation of the Baltic States. Therefore, we strongly support the decision of the democratically elected government to sever ties with the Soviet Union.

Unfortunately, the Soviet Union will have to come to the negotiating table if any progress is to be made. My colleagues and I have urged the government of Canada to persuade Mr. Gorbachev to accept the will of the people and start the process of a peaceful succession. Please be assured that I am monitoring the events closely and will continue to speak out in support of the Lithuanian peoples whenever necessary."

LIETUVOS, LATVIJOS IR ESTIJOS KELIAI Į LAISVĘ.

Vytautas Skuodis

(Svarbesnių įvykių kronika: 1990 metų sausis-kovas) / tęsinys /

I. 16. Rygoje įvyko represuotųjų kongresas. Jo metu buvo įsteigta Pabaltijo Tremtinių Draugija.

Kremliuje įvyko TSRS AT Prezidiumo posėdis, pirmininkaujant AT pirm. M.Gorbachiov'ui. Priimta nutarime siūloma ESTIJOS TSR ir LIETUVOS TSR AT Prezidiumams nustatyta tvarka imtis priemonių, kad respublikų įstatymai atitiktų TSRS Konstituciją ir TSRS įstatymus.

I. 17. LKP CK II plenumo priimta rezoliucija "Dėl TSKP CK Generalinio sekretoriaus, TSRS AT Pirmininko M.Gorbachiov'o apsilankymo Lietuvoje išdavų". Jame sakoma, jog LKP CK pareiškia TSKP CK plenumui, kad Lietuvos KP XX suvažiavime priimti nutarimai dėl partijos savarankiškumo - tai kardinali, dėsninga ir demokratiška partijos pertvarka, nulemta naujų Lietuvos gyventojų realių. Siūloma LKP programą ir statutą vertinti kaip TSKP pertvarkos modelį. Pažymima, kad svarbiausias partijos tikslas - nepriklausomos Lietuvos valstybės ir demokratinės visuomenės sukūrimas.

Lietuvos TSR AT pirmininku išrinktas LKP CK pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas. Už jį balsavo 228, prieš - 4 ir 19 susilaikė. Jis pakeitė Vytautą Astruską.

Lietuvos TSR AT nutarė, kad balsavimo teisę Lietuvoje suteikiama tik tiems kariams, kurie Lietuvoje yra išgyvenę 10 metų.

I. 18. Amerikos LB Krašto V-bos p-kas dr.A.Razma pasiuntė JAV prez.G.Bush'ui pareiškimą, kuriame išreiškiamas Amerikos lietuvių nusivylimas JAV administracijos "vėsumu" demokratinėms pastangoms Pabaltijo respublikose.

I. 19. Lietuvos Socialdemokratų Partijos Taryba priėmė pareiškimą, kuriame pasisakoma už visų teisėsaugos organų depolitizavimą. Taip pat reikalaujama depolitizuoti įstaigas, įmones, organizacijas, panaikinant ten esamas partines struktūras ir jų materialinę bazę.

I. 20. LPS (Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio) Seimas priėmė pareiškimą "Dėl politinės padėties ir Lietuvos nepriklausomybės", kuriame sakoma, jog Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas yra pirmaeilis uždavinys. Pareiškime sakoma, kad šiuo ypatingai svarbiu rinkimų išvakarių metu, visų partijų ir organizacijų bei Lietuvos TSR vyriausybės pozicijos ir veiksmai turi būti vienprasmiai ir aiškūs. (Pastaba taikoma savarankiškai LKP).

Kitame pareiškime griežtai smerkiama sovietų karinė agresija Užkaukazėje. Reikalaujama, kad Lietuvos vyriausybė skubiai imtųsi priemonių dėl Lietuvos jaunuo-

/nukelta į 3 psl...../

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 500,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Sio fondo sukis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos - lietuvių išeivijai!"

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vytautas S k u o d i s
(Svarbesnių įvykių kronika: 1990 metų sausis-kovas)
/atkelta iš 2 psl./ /tęsinys/

lių atšaukimo iš dalinių, šiuo metu dalyvaujančių karinėje agresijoje prieš Užkaukazės tautas. LPS Seimo nariai karo prievolinkai pareiškė, kad konflikto metu ne vienas neis į sovietinę armiją ir kviečia prisidėti prie jų visus karo prievolinkus.

L. 21. Rygoje įvyko komiteto "ŽENEVA-49" steigiamasis susirinkimas. Tai Latvijos jaunimo organizacija, kuri reikalauja sovietų okupacinės kariuomenės išvedimo ir boikotuoja tarnybą joje.

Lenino mirties metinių dieną, iniciatyvinė grupė "HELSINKI-86" prie Lenino paminklo Rygoje padėjo medinį karstą. Sulaikyti du asmenys, kuriems prokuratūra sudarė bylą "už chuliganizmą".

L. 22. Baltijos Taryba, kurią sudaro Latvijos ir Estijos Liaudies frontų ir Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio atstovai, pasiūlė Azerbaidžiano Liaudies Fronto ir Armėnijos Visialaudinio Judėjimo vadovams sausio 29 d. R y g o j e praveisti trijų pusių pasitarimus dėl konflikto Užkaukazėje sureguliuoti.

Vilniuje lankėsi JAV Senato užsienių reikalų komiteto vadovas Peter V. Galbraith, lydimas dviejų konsulų iš generalinio konsulato Leningrade. Jie susitiko su LKP, Lietuvos TSR AT Prezidiumo ir Sąjūdžio Seimo Tarybos atstovais.

L. 23-26. Išsisas paras buvo piketuojami KGB rūmai Vilniuje, protestuojant dėl archyvų išvežimo ir jų naikinimo.

L. 24. 17 val. Vilniaus Tremtinių Draugija organizavo piketą prie Saugumo Rūmų, reikšdama protestą dėl politinių kalinių rehabilitacijos vilkinimo. Saugumo pastatą apšvietė daugybės žvakučių šviesa.

Vilniuje prie Lietuvos TSR AT Rūmų Lietuvos moterų judėjimas surengė mitingą, pareiškdamas protestą, kad Lietuvos vaikai siunčiami su kariuomenės daliniais į Užkaukazę malšinti kaukaziečių judėjimus.

Du nežinomi asmenys įsiveržė į kinooperatorės Leonoros S a s n a u s k a i t ė s b u t ė. Smūgių į galvą apsvaigino jos motiną. Pagrobė filmavimo aparatą ir videokasetes su mitingų ir demonstracijų įrašais.

JAV prez. G.BUSH'as turėjo spaudos konferenciją. Du kartu korespondentai klausė apie Pabaltijį ir abu kartu jis arba neatsakė į klausimą, arba visiškai pataikavo Gorbačioviui.

L. 25. Vilniuje įvyko Lietuvos opozicinių politinių partijų, organizacijų ir judėjimų atstovų konsultacinis

susirinkimas. Jame diskutuota Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo plano sudarymas, patvirtinta tam tikslui speciali komisija. Nuo Sąjūdžio tame susirinkime dalyvavo tikslai darbo bendrijos "Labora" atstovai.

Lietuvos TSR liaudies švietimo ministeris **H. Zabolis** ir Lietuvos Vyskų Konferencijos pirm.kardinolas **Vincentas Sladkevičius** pasirašė bendrą raštą dėl tikybos dėstymo tvarkos. Tikyba bus dėstoma paraplijinėse tikybos mokyklose, užregistruotose liaudies švietimo skyriuose. **Talinn'e** viename susirinkime buvo paskelbta, kad "Dirbančiųjų Kolektyvų Taryba" (remiama "Interjudėjimo") ruošia Rytinės Estijos dalies atskyrimo projektą.

L. 26. Spauldoje paskelbtas saugumo majoro Alfonso Rublo atviras laiškas Lietuvos TSR Valstybės Saugumo pirm-kui generolui E.E i s m u n t u i dėl šios įstaigos savikritiško neįvertinimo savo nusikalstamos veiklos.

L. 27-28. Kaune vyko Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos atkūrimo konferencija. Jos atkūrimui pritarė kardinolas V. Sladkevičius. Šioje konferencijoje Lietuvos Krikščionių Demokratų Sąjungos, Jaunlietuvių ir Lietuvos Laisvės Lygos kvietieji atstovai nedalyvavo.

L. 27-28. Kaune įvyko Pabaltijo šalių blaivybės judėjimų konferencija. Ją organizavo LPS vyskupo M.Valančiaus blaivybės sąjūdis. Dalyvavo atstovai iš Estijos, Latvijos, Mažosios Lietuvos, Baltarusijos, Lenkijos ir iš daugelio Lietuvos miestų ir rajonų. Sukurta Pabaltijo šalių blaivybės judėjimo koordinacinė taryba.

Rygoje vyko tarptautinė konferencija, skirta Ukrainos valstybingumo atkūrimo problemoms.

L. 30. Lietuvos TSR AT priėmė nutarimą dėl Lietuvos TSR politinių partijų įstatymo projekto. Vasario 6 d. jis buvo paskelbtas spauldoje.

Lietuvos TSR AT Rūmuose įvyko Komisijos Lietuvos Nepriklausomybės Atkūrimo Planui Rengti posėdis, kuriam pirmininkavo deputatas Kazimieras Motieka.

JAV Senatas priėmė rezoliuciją, skelbiančią Vasario 16 d. "Lietuvos Laisvės Dieną". Atstovų Rūmai šią rezoliuciją buvo priėmę jau 1989 m. birželio 29 d. Rezoliucija teigia, kad JAV remia Lietuvos Nepriklausomybės bylą. Senato Užsienio Reikalų Komiteto pirmininkas Claiborne P e l l i pareiškė, jog "Lietuva pradeda atstatyti savo valstybinę nepriklausomybę, kas dar neseniai atrodė neįmanoma svajonė".

L. 31. Vilniuje įvyko Lietuvos laikinosios politinės Konsultatinės Tarybos posėdis. Tarp kitų klausimų buvo aptartos šios Tarybos funkcijos galimos Lietuvos krizės atveju, vestas pokalbis dėl vieningos nepriklausomybės sampratos, aptarti pageidautini rinkiminės kompanijos bruožai. Posėdyje buvo atstovaujamas Sąjūdis, Lietuvos demokratų, komunistų, krikščionių demokratų ir socialdemokratų partijos, tremtinių ir darbininkų sąjungos. (bus daugiau)

Ši scena vaikų akivaizdoje tikrai buvo kraupi. Tą dieną mudu su dukrele vėl apėjome visą Jakonūro kaimą, ieškodami, ar nesutiks kas mus savo pastogėje priglausti. Niekas nė kalbėti nenorėjo. Ir staiga nusisypsojo laimė – sutikome dvi jaunas, žvalias vietines merginas mokytojas. Išgirdusios apie mūsų bėdas, jos pasiūlė mums apsigyventi savo prieškambaryje, iširengti ten guolius. Kadan gi dienomis juodvi vistiek savo kambarį nebūna, nes dirba mokykloje, dieną galėsime gyventi šiltame juodvieju kambarėlyje, o nakvoti išeisime į prieškambarį. Merginos gelbėjo iš padėties, už tai nereikalaujamos jokios kompensacijos. Tiesa, toji priemonė žiemą atrodė nekaip. Jos sienos ir lubos buvo labai apšarmojusios, apsitraukusios kokios poros centimetrų storio šerkšnu. Bet čia buvo įrengta viryklė, kurią galima kurenti kad ir neturint ką virti. Beliko toms gerasirdams merginoms tik pdėkoti už gerą širdį ir kitą dieną pas jas persikraustyti.

Direktorius mane nuvezė į rajono centrą, kur sūrių gamykloje susirinkę pieninių buhalteriai turėjo skubiai parengti metinę apyskaitą. Aš vėl apsigyvenau pas Augustinavičius ant krosnies. Jie vėl mane skaniai maitino – duodavo sriubos su bulvėmis, kartais ir kokią kasnį mėsos. Tačiau moraliai man ne visada buvo lengva jų maistą valgyti. Duonos jie patys gaudavo labai mazai, pagal korteles. Aš keptos duonos visai negaudavau, nes mano viso mėnesio davynys buvo atiduotas atuo daigių miltams. Jų neužteko, nes mano žmonai, dar darbingo amžiaus moteriai, maisto visai nebuvo skiriama, kadangi ji jokio vadinamojo visuomeninio darbo nedirbo. Mes, keturi valgytojai, tuos visam mėnesiui skirtus miltus būtime lengvai suvalgė per keletą dienų.

Škart rajono centre pas kitus pažįstamus susipažinau su naujai atkeltu liaudies teisėju. Tai buvo fronte kontuzytas kariškis, justicijos majoras. Man jis pasirodė siaurų pažiūrų, bet geros širdies žmogus. Tuo metu kaip tik atėjo zinios iš fronto apie pirmuosius didelius Raudonosios armijos laimėjimus prie Stalingrado. Teisėjas džiaugėsi savo kariuomenės pergalėmis, norėjo tais džiaugsmiais pasidalyti su manim. Jis porą kartų pasikvietė mane vakarienės. Užkandžiaudami mudu svarstėme karo strategijos klausimus ir manėme, kad persilaužimas jau įvyko, netrukus karas baigsis, o kartu baigsis ir žmonių badavimas.

Sūrių gamykloje visų pieninių buhalteriai atsidėję rengė metines apyskaitas. Vyriausioji buhalterė kartais iš vietinės pieninės išreikalaudavo mums pasistiprinti po lėkštę gero rauginto pieno.

Saulėtos dienos kalnuose ėjo ilgin, artėjo pavasaris su pieno ir varškės gausybės mirażais. Didelė mūsų šeimos bičiulė Uršulė Starkienė, atskirti nuo vyro Zigmo Starkaus, irgi gyveno Bijsko apylinkėse. Ji susirado mūsų adresą, pradėjo siųsti raminančius laiškus, pranešė susirašinėjanti su vyro broliais Amerikoje, iš kur net siuntinių gavusi. Netrukus ji tą siuntinį draugiškai su mumis pasidalijo. Gavome net amerikinio aspirino. Tikėjomės, kad ir gausi mano žmčnos giminė Amerikoje apie mus kaip nors sužinos ir parems, kad nežūtume, kol vyksta karas. Be galo laukėme taikos, kuri kaip manėme, pabaigs visus mūsų vargus.

Man besigrumiant su debetais ir kreditais, kartą iš Ja konūro pašto telefonu paskambino dukrelė ir pranešė nemalonia žinia.

- Tuoju parvažiuok! Mama serga, temperatūra 39°, valgyti nieko neturime.

Jokio maisto ir jokių vaistų neturėjau ir visai nežino, jau, kur ir ką galėčiau gauti. Bet pas sunkiai sergančią žmoną vykti reikia, kad ir tuščiomis rankomis. Nieko nelaukdamas, pranešiau sūrių gamyklos valdytojui Sosninui, kad žmona sunkiai serga. Tikėjau, kad atjaus, gal net arklį duos. Tačiau jis lyg šaltu vandeniu perlėjo:

- Kol metinė ataskaita nebaigta, jūs niekur iš čia neišvažiuosite, niekur aš jūsų neišleisiu!

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai:

1619	Bersėnaitė Sigita Laura	\$ 100.-
1620	Steponavičiaus Valterio atminimui.....	120.-
1621	Radvilos Jono atminimui.....	150.-
1622	Kaminskienės Konstancijos atminimui	400.-
1623	Žemaičio Jono atminimui	205.-
1624	Siminkevičiaus Juozo atminimui	100.-
1625	Pranskus Bronius	100.-
1626	Šiurnienės Elenos atminimui	525.-
1627	Narai, Jonė ir Vacys	250.-
1628	Žvirbliai, Ona ir Stasys	200.-
1629	Kažemėkas Juozas	100.-
1630	Ignotai, Teofilė ir Stasys	200.-
1631	Račickas Juozas	100.-
1632	Jukna Napalys	100.-
1633	Poškienis Klementina	100.-
1634	Šakalinis M.	100.-
1635	Kavaliauskienė Ona	100.-
1636	Stasiulis Ignas H.	100.-
1637	Stabačinskas-Stabas Vladas	100.-
1638	Garkūnas Antanas	100.-
1639	Barskutis Stasys	100.-
1640	Petraitienė Adolfina	200.-
1641	Langas Augustas	100.-
1642	Langas Anna	100.-
1643	Langas Alfredas	100.-
1644	Mackela Pranas	100.-
1645	Kerutytė Anelė	100.-
1646	Jurgelis Stasys	100.-
1647	Vaskela Juozas	1,000.-
1648	Stukas Vytautas	100.-
1649	Kozeris Juozas	100.-
1650	Stepulaitis R.	100.-
1651	Vaičaitis Rimantas	100.-
1652	Šeirys Pranas	100.-
1653	Biskys, Irena ir Vytautas	100.-
1654	Starkutis Stasys	100.-
1655	Sinkuvienė Stasė	100.-
1656	Kavaliauskas Č.J.	100.-
1657	Kareckas Petras	100.-
1658	Bubniai, Elena ir Juozas	100.-
1659	Bigauskas Petras	100.-
1660	O'Donohue Aldona M.	100.-
1661	Rimkus Stasys	100.-
1662	Leparskas Vytautas	100.-
1663	Pargauskas Juozas	100.-
1664	Rasiulis Petras	100.-
1665	Stanevičienė Vida	200.-
1666	Stanevičius Alfonsas	200.-
1667	Stunguris Eugenijus	100.-
1668	Monstvilienė Ada	500.-
1669	Monstvila Liudas	500.-
1670	Baumgard Leonas	100.-
1671	Tarvydai, Doreen ir Tadas	100.-
1672	Konkulevičius Kazys	100.-
1673	Kobelskis Vladas	100.-
1674	Bakša Juozas	100.-
1675	Naudužas Klemas	100.-
1676	Yčienė Ona	100.-
1677	Kryževičius Stepas	100.-
1678	Zarembaitė Aldona	100.-
1679	Mačiulis Filomena	100.-
1680	Petryla S.	100.-
1681	Petryla M.	100.-
1682	Timukas Feliksas	125.-
1683	Šeidenė Ona	100.-
1684	Šeidys Jonas	100.-
1685	Garkūnienė Marija	100.-
1686	Viskontas Aloyzas J.	100.-
1687	Normantas Vincas	100.-
1688	Normantienė Ismera	100.-
1689	Vaseris Juozas	100.-
1690	Šimkus Jonas V.	100.-
1691	Nakrošius Vladas	100.-
1692	Nakrošienė Lilė	100.-
1693	Niuneva Albertas B.	100.-
1694	Pulianauskas Zigmas	100.-
1695	Kenstavičius Antanas	100.-
1696	Mardosas Elizabeth	100.-
1697	Krausas Arvydas	100.-
1698	Krausienė Elvyra	100.-
1699	Zakaras Juozas	100.-
1700	Budrys Jonas	100.-
1701	Racevičienė Nijolė	100.-
1702	Eljišienė Marija	100.-
1703	Arčimavičius Juozas	100.-
1704	Pačkauskas Vytautas	100.-
1705	Vaičiūnas Viktoras	100.-
1706	Galeckas Vincas	200.-
1707	Galeckienės Elenos atminimui	240.-
1708	Ablienė Vytautas, Dr.	200.-
1709	Česnulis Petras	100.-
1710	Martišius Petras	100.-
1711	Ignatavičius Mark	100.-
1712	Orliekas Vladas	100.-
1713	Kneitas Stasys	100.-
1714	Stundžia Jurgis	100.-
1715	Zažeckas J.M.	500.-
1716	Astravas Jonas	100.-
1717	Mačiukas Julius	100.-
1718	Žemaitaitis Juozas	100.-
1719	Domenta Chas.	100.-
1720	Gobis Romualdas	100.-
1721	Liškauskai, A. ir B.	100.-
1722	Pranaitienė Marija	100.-
1723	Valadka Mikas A., Dr.	250.-
1724	Cherry R. ir M.	100.-
1725	Puidokas Pranas	100.-
1726	Kitra Petras	100.-
1727	Štaskevičius Vytautas	100.-
1728	Stinkevičiai, Stefa ir Julius	100.-
1729	Vaidotas Vytautas	100.-
1730	Sutkaitis Povilas	100.-
1731	Palvenis Antanas	100.-
1732	Nacevičius Jonas	140.-
1733	Urbantas Steponas	140.-
1734	Buttinger Gord	100.-
1735	Buttinger Valė ir Fred	100.-
1736	Buttinger Paul	100.-
1737	Dickson A.D., Dr.	100.-
1738	French Danguole ir Donald	100.-

(Bus daugiau)

BE KALTĖS

Valentinas Gustainis

/ Autorius praleido 15 metų Sibire , tremtyje ir lageriuose. Spausdiname ištrauką iš neseniai Lietuvoje pasirodžiusios jo knygos. Red./

VARŠKĖS IR SŪRIO MIRAŽAI IŠSISKLAIDĖ

/ t ė s i n y s /

Dieną direktorius man išrašė kilogramą sūrio, tad mes visi penki sočiai ir skaniai pavalgėme. Pirmoji diena pasirodė gana gera. Bet greitai įsitikinome, kad čia gyven-ti bus labai nepatogu.

Kambarys buvo per mažas septyniems žmonėms. Buvo tik vienas nedidelis stalas, dažnai reikalingas šeiminiškai. Ant stalo turėjo išsistiekti visa mano pieninės buhalterija. Būdavo, nespėju aš savo dokumentų pasitiesti, žiūrėk, stalo prireikė šeiminiškai valgyti ar ką kita daryti. Nuo šeiminiškės stalo atliko, mano šeima spiečiasi prie jo šoki į toki miežinį viralą valgyti. O čia dienos tokios trumpos, bematant temsta, žibalo nėra. Nėra kada man buhalterio darbo atlikti.

Po keleto dienų pajutome, kad šeiminiškė savo inamiais jau nepatenkinta, kad ima mūsų nekęsti, turbūt pati gailisi taip lengvabūdiškai mus pas save pasikvietusi. Pamatėme, kad ji visai nesirengia kitur kraustyti. Nors mums dar nieko nesako, bet jaučiame, kad netrukus išvairs. Bet kurgi mes pasidėsime, kur dingsime, jei pats pieninės direktorius mums negali padėti? Atsidėjęs apvaikščiojau visą kaimelį, klausinėdamas kampelio, kuria nie galėtume bent laikinai apsigyventi. Lindau į kiekvieną lūnelę. Visur prikimšta. Dalis gyventojų ir žiemą čia gyveno jurtose iš maumedžio žievės. Buvo ir tuščių jurtų, bet ten tikrai būtime sušalę. Jurtos konusas visuomet atdaras kaip dūmtraukis, jos šonai skylėti, nes ir pati maumedžio žievė skylėta. Mums būdavo nesuprantama, kaip tokiose jurtose per šaltą žiemą išlieka gyvi vietiniai žmonės. Tiesa, jie naktį nenusivelka savo kailinių, nenusiauna veltinių ir negesina ugnies jurtos viduryje.

Kartą grįžęs radau prie mūsų lūnelės pririštą gražų arklį, pakinkytą rogutėse. Netrukus pamačiau stiprų, išganiusį, šiltai apsirėngusį vidutio amžiaus vyrą. Buvo jis kažkoks paruošų agentas. Šeiminkės elgesys tuoju parodė jų santykius. Matyt, jam ir turėjo būti skirta ta juodoji magija. Sutemus mes pasiklojome ant grindų, kaip paprastai. Šeiminiškė savo sūnelį paguldė ant kakalio, o svečią priėmė į lovą su minkštu, bet jau girgždančiu matracu. Aš į toki matracą girgždėjimą žiūrėju filosofškai. Tačiau mano žmona to negalėjo suprasti.

- Į koki pragarą mus atgabenai? - šnibždėjo ji man į ausį.—Nenoriu daugiau gyventi! Šiaip ar taip, vis vien galas. Juo toliau, juo blogiau. Badas ir moralinė mirtis kartu...

Jos skruostus vilgė ašaros. Gaila buvo žmonos, mūsų gyvenimo. Pats dėl tokios savo šeimos padėties moraliai jaučiausi kaltas tik tiek, kad 1940 metais iš Lietuvos nepabėgau kartu su Smetona, Turausku ir kitais, kurie, pasirodė, buvo didesni realistai.

Rytojaus dieną, kai šeiminiškė išėjo ir kambaryje liko tik mūsų šeima, žmona vėl ėmė gailiai verkti, karštai įrodinėti, kad mūsų būklė beviltiška, be jokių prosvaisių. Todėl vienintelis logiškas poelgis - nelaukti, kol visi badu numirsimė, patiems pasidaryti galą. Nors nebuvau įsitikinęs, kad žmona iš tikrųjų rimtai tatoi siūlo, bet man pasidarė itin skaudu. Todėl, sukandęs dantis, atkirtau:

- Žinoma, mudu žmonės subrendę, galėtume sutarę ir nusizudyti. Bet kokia moralinė teisė mudvime leistų kartu nužudyti gyvenimo dar nepažįstančius vaikus! Jeigu taip nori, še pagali, duok man į pakaušį! - pasiūliau jai, paėmęs didelę malką. - Bet kas tada pasirūpins mūsų vaikais?

1990.V.17



PIANISTAS JUSTAS DVARIONAS

Iš "SIETYNAS", VI. Jaunųjų Kultūros Mėnraštis Lietuvoje.

Vacys Bagdonavičius

PASKUTINIEJI VYDŪNO METAI

/ tęsinys iš "NL" 18 nr./

Ligoninėje Vydūnas išbuvo iki 1946 m. rugsėjo 4 dienų. Rūpestingai personalo slaugomas, gana greitai pasitaisė. Anglų komendanto padedamas, rašytojas susisiekė su lietuviais. Rugsėjo 14 dieną jį aplankė laiške minimas gimnazijos mokytojas, buvęs jo mokinys ir pasekėjas "Skautų Aido" redaktorius Antanas Krausas, taip pat advokatas Indreika ir Stalioraitis. Kiek vėliau - poetas F. Kirša. Nuo tada Vydūnas pateko patikimam lietuvių tremtinių globon, buvo aprūpintas vegetarišku maistu ir kitais būtiniais dalykais. Atsigaavęs ir pajutęs tremtinių bendruomenės dėmesį, mąstytojas ir pats stengiasi kuo galėdamas palengvinti tėvynės netekusių žmonių dalį. Dar ligoninėje būdamas, lietuviams jis perskaitė paskaitas "Žmoniškėjimo kelias" ir "Kas yra žmogus".

Rugsėjo 4 d. Vydūnas A. Krauso rūpesčiu palieka ligoninę ir F. Kiršos lydimas išvažiuoja į anglų zonoje buvusį Vestfalijos miestą Detmoldą. Dar tos pačios dienos vakare dalyvauja lietuvių rašytojų susitikime, sako jamė kalbą "Pagrindinė sąlyga tautos laisvei išgyti". Detmolde kiek pagyvenęs viesbutyje, paskui lietuvis B. Reklaitienės parūpintame bute Moltkes gatvėje Nr. 34, nuo lapkričio 12 d. apsigyveno Moltkes gatvės Nr. 36, kur ir praėjo likusieji gyvenimo metai.

Detmolde, ypač pirmaisiais metais, Vydūnas buvo gana kūrybingas: "Nors senatvė apsireiškia man visai, vis dėlto esu dar gana vikrus ir galiu dirbuotis, rašyti. Tik nespėjau visų reikalavimų patenkinti. Turiu prisiveikti. Bet man yra malonu, kad galiu rašyti. Rodos, ir pasi-seka". Iš stambesnių čia sukurtų darbų minėtini: apysakėlė vokiečių kalba "Paprasčiausias lietuvių palikimas" (Ein Nachlass schlichter litauischer Menschen) bei Mažosios Lietuvos veikėjo K. Simonaičio prašymu parašyta studija apie K. Donelaitį. Be to, jam nuolat teko įvairių išei-vijos leidinių redakcijų užsakymu rašyti daugybę straipsnių. Jų kelias dešimtis atrandame "Aiduose", "Drauge", "Jaun-mo Ratelyje", "Keleivyje", "Krivulėje", "Lietuvninkų kalen-doriuje", "Mūsų Vytėje", "Mintyje", "Sėjoje", "Nepriklausomoje Lietuvoje", "Skautų Aide", "Tremtyje", "Žingsniuose" ir kitur. Liko ir neskelbtų Detmolde rašytų Vydūno straipsnių. Vieno vertimas pasirodė Lietuvoje.

Vydūno gyvenimas Detmolde buvo ne toks uždaras ir atskyrėlis, kaip Tilžėje. Rašytojas nebesimė didesnių kūrybinių darbų, bet noriai dalyvavo tremtinių kultūriname gyvenime, lankėsi beveik visuose Detmolde, Blombergio, Oldenburgo, Meerbake ir kitur apsigyusių lietuvių susibūrimuose, šventėse, sakydavo kalbas. Ypač laukiamas rašytojas buvo Detmolde bei Diepholce išikūrusiose lietuvių gimnazijose, o taip pat skautų organizacijose, kurias globojo minėtasis A. Krausas. Skautai kiek galėdami rėmė Vydūną, leido jo knygas (Lietuviųskautų brolijos vadija išleido "Tauresnio žmogaus užtekėjimą: Kada karų nebus" (1948) ir "Bagavadgitos" vertimą (1947).

Kaip aktyvų lietuvių kultūrinio gyvenimo dalyvį, Vydūną savo garbės nariu išsirinko Lietuvių Rašytojų Tremtinių Draugija, Mažosios Lietuvos Taryba, Lietuvių žurnalistų Sąjunga, Akademinis Jaunuomenės Sambūris "Šviesa" Baltijos universiteto Pineberge lietuviai studentai ateitininkai ir kiti.

Labai gražiai buvo paminėta Vydūno 80-mečio sukaktis. Išskilmės, dalyvaujant pačiam jubiliatui, įvyko 1948 m. kovo mėn. 21 d. Augustdorfo (netoli Detmolde) lietuvių stovykloje. Vydūną sveikino daugelio jau nebesančių ar tremtyje atsidūrusių lietuvių organizacijų bei draugijų atstovai. Buvo paskaityta daugybė sveikinimo laiškų ir telegramų iš įvairių pasaulio krastų, padėklamuo-ta ištraukos iš "Prabocių šėselių" ir "Amžinos ugnies",

LIETUVOS PIANISTO PREMERA ŠIAURĖS AMERIKOJE

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga organizuoja žymaus Lietuvos pianisto JUSTO DVARIONO koncertus keliuose šiaurės Amerikos miestuose: Hartford'e, Washington'e, Čikagoje, Los Angeles, Calgary, Detroit'e, Toronte ir Montrealyje. Šių koncertų tikslas yra įsteigti FONDĄ, kuris suteiktų progą kitiems jauniems Lietuvos menininkams pasireikšti savo talentais Vakaruose.

JUSTAS DVARIONAS, gimęs Klaipėdoje, yra vienas iš ryškusių Lietuvos jaunųjų pianistų. Baigus VILNIAUS M.K.Čiurlionio vidurinę meno mokyklą, jam buvo paskirta stipendija studijoms Čaikovskio Konservatorijoje Maskvoje.

Pradėjęs koncertuoti dar vaikystėje, tapo pasaulinio konkurso "Virtuosi per Musica di Pianoforte" laureatu, todėl teko jam gastroliuoti Čekoslovakijoje ir Bulgarijoje. Būdamas vos 15 metų amžiaus, Justas Dvarionas pirmą kartą grojo su Leningrado filharmonijos orkestru. Nuo to laiko pastoviai koncertuoja Lietuvoje, didžiuosiuose SSSR miestuose - Maskvoje, Leningrade ir kitur.

MONTREALIO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA rengia šio žymaus pianisto koncertą Montrealyje š.m.birželio mėn.15 d. (penktadienį), 7:30 v.v. Aušros Vartų P-jos salėje. Jo repertuaras susideda ne vien tik iš tarptautiniai žinomų kompozitorių, bet ir iš lietuvių muzikų - Čiurlionio ir Dvariono (pianisto senelio) kompozicijų. Tad montrealiečiams lietuviams bus neprasta proga išgirsti Lieuvos garsųjį pianistą ir Lietuvos kompozitorių kūrybos.

VISI maloniai kviečiami dalyvauti šiame vienkartiname koncerte ir tuo pačiu paremti jaunus lietuvius menininkus.

Bilietus (\$10 suaugusiems, \$ 8 studentams ir pensininkams) galite užsisakyti iš anksto skambinant Vilijai Lukoševičiūtei tel:733-6583 arba Andrėjai Celtoriūtei tel: 678-4427.

pranešimus apie Vydūno gyvenimą ir kūrybą skaitė A. Krausas ir P. Naujokaitis. Didelė dovana mąstytojui buvo ir šiam jubiliejui skirta knyga (Vydūnas: Vydūno 80 m. amžiaus sukakčiai paminėti. Redagavo A. Merkelis. Detmold, "Mūsų kelio" leidinys, 1948.). Joje buvo atspausdintos ištraukėlės iš Vydūno veikalų, A. Merklio, J. Strolis, A. Krauso, P. Markelio straipsniai, M. Vaitkaus, M. Katiliškio, J. Šaulio, J. Končiaus atsiminimai.

Buitis Detmolde buvo pakenčiama. Šeimininkai Rethmeieriai rašytoją aptriūdavo, o vegetarišką maistą gamindavosi pats iš produktų gaunamų per Lietuvos Raudonąją jį kryžių, taip pat iš Amerikoje ar Anglijoje gyvenusių bičiulių ir gerbėjų. Šiuo maistu Vydūnas dalijosi su Berlyne gyvenusiomis ligotomis seserimis. "Mano seselės Berlyne visai vargsta. Siūsdavau kas savaitę jiedviem du ar tris pakietilius". Jas retsykiais aplankydavo, nors tai nebuvo lengva. Viena po kitos jos mirė 1950 metais. Vienintelis likęs pusantrų metų jaunesnis brolis gyveno toli.

Gyvenimui įpusėjus į normalias vėžes, susitvarkė fizi-nių ir dvasinių kanių apardytą jo sveikata. To meto laiškuose nėra jokių nusiskundimų dėl jos. Kartais rašytojas "kūnelį pastiprindavo" Bad Pyrmonte O. Bešingerio sanatorijoje, kur savininko būdavo maloniai sutinkamas. 1951 m. pavasarį ten pabuvojus, kūno svoris pakilo nuo 38 iki 41 kg.

Mėgdavo Vydūnas pasivaikščioti po Detmoldą - nedide-lį, jaukų, senovę dvelkiantį, prie gražaus Toitoburgo miško prigludusį, upelių ir tvenkinių išraižytą Vestfalijos miestą, buvusios Lipės kunigaikštystės sostinę, apžiūrinėti gausius jos istorijos, kultūros, architektūros paminklus Uoliai lankydavosi bažnyčiose. "Bet dalyvauju ir pamal-do se visokiuose šventnamiuose, kas šventadienį kitame, linkėdamas susitomi einantiems ten pareigas ir susirin-kusiems". Labiausiai Vydūnas brangino čionykščių žmonių nuosirdumą, kuris jį maloniai stebino. "Bet kaip žmonės mane Detmolde pasitinka, yra man tarsi kas naujo. Tiek malonumo ir pagerbimo man pareiškiamą, ko, rodos, ligi šiol nebuvau patyręs ar gal tuo nesidomėjęs. Dalyvaujant Hambrege tilžiškių susirinkime šių -1952 - metų rugpjūčio mėn. 9-11 d. Tilžės 400 metų sukaktuvėms minėti man atrodė tiesiog netikėtina, kad ir tilžiškiai mane taip širdingai pasveikino, kuriuos vos beatsiminiau. Vieni sakė klausėsi dažnai viešu mano kalbų, kiti, kad buvę mano mokiniai, o kiti ir lietuvių giedotojų draugijos nariai.

O dabar Detmolde gatvėse mane sveikina žymūs žmo-nės, net aukšto amžiaus moteros. Kalbina ir kviečia jas aplankyti, norėtų su manim pasikalbėti. Kiti klausia, ar galėtų mane aplankyti ir paklausti apie visokius gilesnius gyvenimo klausimus: girdėję mane viešai apie tai kalbant. Ateina į namus mane pasveikinti ir mokslininkai, kunigai ir valdininkai. Labai ypatingu yra ir tai, kad gatvėje, kurioje gyvenu, netgi dar maži vaikai ir mane žiūri lyg nusistebėdami ir tad mane sveikina. Mazos mergytės pribėgusios man ištisia rankelę ir šnekiną. Tik savo ausimis retai tepagauanu, ką pareikšti nori. Bet sveikina ma-ne tūlose gatvėse ir jaunuolės bei jaunuoliai, kad sunku pasiaiškinti, ką tai reiškia.

Vėl giliai ir manetai paliečia, kad tūli tilžiškiai vo-kiečiai, kurie gyvena Detmolde, mane pasitinka labai širdingai ir su pagerbimu. Tilžėje tūlais metais rodėsi, lyg kad vokiečiai mane smerkia, o dabar iš jų patiriu, ką nebūčiau tikėjęs. Tūli buvo net aukšti valdininkai. Bet jie mane pasitinka ir man pasireiškia".

Vietos vokiečių inteligentija Vydūną gerai pažinojo ir dėl to, kad jis lankė net tik lietuvių, bet ir jų renginius, rieliai klausydavosi paskaitų, kuriose užduodavo bene dau-giausiai klausimų ir aktyviai diskutuodavo. Apie tauriai atrodžiusį guvų lietuvių senuką, ypač įstabų tuo, kad ne-valgė mėsos, dar ir šiandien tebeprisimena kai kurie kaimynystėje gyvenę vyresnieji detmoldiečiai. Deja, jų irgi belikę vos vienas kitas. Jau keleri metai, kai mirė ir senieji Rethmeieriai- buto šeimininkai. Niekas taip ir nesusiprato smulkiau jų išklausinėti apie įstabų nuomi-ninką.

1952 m. gruodžio pabaigoje, po Kalėdų, Vydūną,ėjusį gatvę, partrenkė motociklas ir smarkiai sužeidė keli. Nuo 1953 m. sausio 2 d. rašytojas trumpai gydėsi Bad Pyrmon-

Atsiųsta Paminėti:

LIETUVIŲ DIENOS. Mėnesinis žurnalas (išskyrus liepos ir rugpjūčio mėnesius), lietuvių ir anglų kalboje. SAUSIO mėn. leidinio viršelyje - meninės nuotraukos puoselėtojo, pasižymėjusio portretinėmis nuotraukomis. - VYTAUTO MAŽELIO atvaizdu.

Turinyje:

rašo A.Nakas, P.Jurkus, K.Barėnas, E.Nazaraitė. "Kas bus, kas nebus", "Spaudoj ir gyvenime", "Prof. Justinas Pikūnas dviejų sukakčių šviesoje", "Aplinkui renkas išpūdingi veidai", Petro Babicko "Eilėraščiai", "Antanas Tatarė ir jo pamokslai", "Netobulas žmogus", "Šunis, visoki žvėrys ir galvijai"; Vaizdai iš lietuviškos veiklos ir gyvenimo. "JAV dešinė ir kairė kritikuoja Bush'o politiką" ir kt.

Anglų kalba skyriuje:

"Apie Vytautą Maželį", J.Tumas-Vaižgantas "The People of Puzony", A.Vaičiulaitis "Vaižgantas", Albert Cizauskas "The Politics of Religion (Part III)", Stephen Green "Lithuanians are smart to resist", "1990 - The Year of Lithuanian Language", "Lithuanian Radio Programs."

VASARIO mėn. viršelyje - politinė kalinė Nijolė Sadūnaitė. Rašo Valerija Baltušienė, Jonas Juškaitis-Poezija, Medardas Bavarskas, Edita Nazaraitė. "Švenčiant VASARIO 16-ąją", "Gyvenimas pašvęstas Dievui, Tėvynei ir Artimui", "Vaizdai iš lietuviškos veiklos", "Kova už demokratiją".

Anglų kalba skyriuje:

"Nijolė Sadūnaitė", Vytautas Bielijus "Jūratė ir Katytis", Father A.Svarinskas "Lithuania's Struggle". "Who is who in Lithuanian history"- Val Ramonis, ir kt.

KOVO mėn. viršelyje - DAIVA TOMKUTĖ, pasižymėjusi tinklinio sportininkė visoje Amerikoje, įtraukta į JAV olimpinę komandą. Rašo Edita Nazaraitė, Pranas Visvydas "Eilėraščiai", Jurgis Gliauda, Stasys Ivoškis, prof.dr. Vytautas Statulevičius. Lietuvos Kultūros Kongreso Rengėjų Kreipimasis į Lietuvos žmones. Baltų Laisvės Lygos Konferencijoje Los Angeles, Vaizdai iš lietuviškos veiklos, įvykiai okup.Lietuvoje ir kt.

Anglų kalba skyriuje:

Arūnas Barkus - "Daiva, 'Goddess' of the courts". Text of Telegram sent to Prezident Bush from Americans in Lithuania. Šarūnas Marčiulionis- "Not a single word about basketball". Statement by Lech Walesa to prezident Gorbačiovo with respect to recent events in Lithuania. Lithuanian Radio programs, etc.

LIETUVIŲ DIENOS leidžiamos Los Angeles, CA 90029,4364 Sunset Blvd., Anthony F.Skiriūs. Metinė prenumerata- \$20.

"Bandyk žvelgti ir širdimi, nes patys svarbiausi dalykai nematomi akimis". (M.K.Ciurlionis)

"Koks puikus yra gyvenimas, kai padarai ką nors gero arba teisingo". (F.Dostojevsky)

"Šiuo keliu aš tik vieną kartą pereisiu, tad, ką nors gero padaryti kam nors-darau dabar, ir negaliu to igno-ruoti, ar atidėti, nes juk aš niekada nepereisiu vėl tuo keliu". (Dale Carnegie)

/Iš LIETUVIŲ DIENOS, kovo mėn. leidinio./

te. Grįžęs ėmėsi rašyti straipsnius, kuriuos buvo užsakiu-sios vietos bei užjūrio lietuvių laikraščių redakcijos, besiruošiančios pažymėti Vydūno 85-meį. Rašytojas jautė si žvalus ir darbingas. Pakviestas pažadėjo pats vienas traukiniu atvažiuoti į Diepholce veikusios lietuviškos gimnazijos ruošiamą Vasario 16-osios minėjimą (žadėjęs lydėti žmogus susirgo). Vasario 11 d. laišku gimnazijos di-rektoriui A. Giedraičiui praneša, kada ir kaip atvažiuos. Tačiau kitą dieną, vasario 12-ąją, jau priverstas taip parašyti: "Vakar prieš 7 val. vakare pagavo mane ypatingas šalčio supurtymas, kad turėjau į lovą atsigulti. Labai ir vargino kosulys ir didis kūno silpnumas". Kamavęsis visą naktį, silpnai jautėsis ir rytą. Pavalgęs ir kiek dar pailsėjęs, ėjęs pasivaikščioti, o grįžęs, išgėręs karštos arbatos ir, jausdamasis labai blogai, vėl atsigulęs. Tikėjis atsigauti ir minėjimą kaip nors atvažiuoti. Tačiau vasa-rio 13 d. vėl siunčiamas drebančia ranka rašytas toks laiškas: "Didiai Gerbiamasai, tai tik nelemta dalyvaut Jūsų susirinkime. Dar vis turiu gulėti ir dienos laiku ir atsikel. tik Jums dar rašyt pasveikinimą visiems. Vydū-nas". Tai vienas iš paskutiniųjų, jei ne pats paskutinis Vydūno laiškų.

Persišaldžius apėmęs gripas komplikavosi į plaučių uždegimą. Vasario 20 d. prabudęs papasakojo šeimininkei tokį regėjimą: "Mačiau baltai apsirengusią gražią moterį. Norėjau ją aiškiau pamatyti, tada ji dingo. Po to pasiro-dė rašysena (raštas). Atsidėau, kad geriau matyčiau. Dingo..." Šeimininkė tą regėjimą perpasakojo rašytoją nuolat lankydavusiam K. Simonaičiui. Tos dienos rytą (13 :30 val.) jis buvo atėjęs pas ligonį. Teužruko tik porą minučių, nes Vydūnas buvęs labai silpnas. Žadėjęs aplan-kyti vėliau, bet kitą dieną atėjusi aplankyti Kėkštaitytė ir pranešusi, kad vakar, t.y. vasario 20 d. 17:40 val. Vydūnas miręs. Po pietų temperatūra pakilus iki 41°, bet rašytojas vis tiek ncrėjęs atsikelti ir būtinai sutvar-kyti siuntimui laiškus. Šeimininkė, kuri paskutiniu laiku beveik visai nuo jo nesitraukė, neleidusi. Tačiau pas ją užėjęs žmogus, ir ji trumpam iš kambario išėjusi. Grįžu-si rado ligonį išlipusį iš lovos ir sukniubusį ant grindų. Įkeltas į patalą, netrukus amžinai užmerkė akis.

Laidotuvės įvyko vasario 26 dieną Detmolde senosiose kapinėse. Cinkuotas karstas, apdengtas lietuviškąja tri-spalve, buvo idėtas į mūrų kapo duobę, tikintis, kad didžiojo tautos išminčiaus palaikai bus kada nors paga-benti į Lietuvą. O tai turėtų įvykti ne vėliau, kaip iki 2003 metų, nes tada baigsis kapo vietos antrojo užpirki-mo laikas. Dabar laikinojo poilsio kambarį saugo kuklus Lietuvos laukų riedulius primenantis akmuo, į kuri išpaus-tos metalinės raidės: "Vydūnas. 1868 - 1953".

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA



"NL" SPAUDOS VAKARE ž.m.
bdandžio mėn. 28 d. Montrealyje.

KAIRĖJE:

KL Fondo įgaliotinis Bronius
Staškevičius įteikia "NL"
V-bos pirmininkui Juozui Šiau-
čiuliui \$2500 čekį "NL" lei-
dimui paremti sukaktuvinio Spaudos
Vakaro progą.

DEŠINĖJE:

Jaunieji talkininkai: Andrėja Cel-
toriūtė, Melanie Lamotte, Linda
Celtoriūtė ir Renaldas Macijauskas.

Vakaro šeimininkės: talkininkė,
Marija Vaupšienė ir jos sesuo Ona
Ūsienė.



Baro darbuotojai Vytautas Barauskas ir Augustinas Kalvaitis aptarnauja svečius.

LINKSMAVAKARIS KOMUNISTINĖJE KARO MOKYKLOJE

V.K. ATSIMINIMAI

/ pabaiga /

5. Po kelių dienų ir man reikėjo rimtai dirbti, nes jau suvažiovo būsimieji Raudonosios Armijos "komandirai". Aš buvau paskirtas 2-os kuopos III-jo būrio vadu, kartu ir antro puskuočio vadu. Kuopą sudarė 4 būriai.

Idomu buvo susipažinti su būrio kursantais. Mat, kariūno vardas buvo panikintas ir virto kursantu. Pati mokykla buvo pavadinta "Vilenskaja Pechotnaja Učiliš-čia".

Apklausinėjęs visus man paskirtus 36 vyrus, radau: mokyčiausias, baigęs 6 klases, buvo tik vienas, apie 3 ar 4 buvo baigę 4 klases, visi kiti tik pradžios mokyklą. Komjaunuolių mano daliny buvo didžiausias nušimtis, nes iš 36 kursantų- 12 komjaunuolių. Tai buvo rekordas visoje "učiliščioj". Vienas iš komjaunuolių buvo toks mažutis ir atrodė toks silpnutis, kad aš stebėjausi, kaip jis praėjo sveikatos ir išvaizdos tikrinimą. Tą patį vyruką, prieš sveikatos patikrinimą, vienas mano draugas leitenantas su nuostaba paklausė: "Ar ir tu nori įstoti į šią mokyklą?". Jis drąsiai atsakė: "Tik prie Smetonos buvo renkami su gera išvaizda, dabar svarbu galva". Netrukus jo "galvą" patyriau. Moksle ėjo paskutiniu. Jis buvo nebaigęs nė pradžios mokyklos ir kartais užduotus rašto darbus jis nesugebėjo atlikti - tekdavo atskirai žodžiu paklašinėti. Ir žodžių, pasirodė, prastai ėjosi. Po kiek laiko gavome įsakymą praveisti pamokas rusų kalba. Aš tuojau parašiau raportą, kad būčiau paleistas į atsargą arba perkeltas į kokį nors lietuvišką pulką, nes rusų kalbos nemoku, tik labai silpnai. Karo Mokyklos viršininkas, pasikvietęs mane į savo kabinetą, man pareiškė, kad prašymui tolimesnės eigos neduosias ir turėsiu pasilikti "učiliščioj", esu geras komandyrus, o kalbą tuoj išmoksiu. Leido pamokas praveisti lietuvių kalba.

Po kurio laiko sužinom, kad iš Maskvos atvyksta generolas, visų Karo Mokyklų inspektorius, patikrinti, ar mes gerai mokom savo pavaldinius. Taip jis, su keliais rusų karininkais tikrino lauko pratimus ir klasėse mūsų vyrus "su gerom galvom". Po tikrinimų buvo sušauktas karininkų tarnybinis susirinkimas ir duotas pranešimas. Generolas mus pagyrė, sakydamas, kad kariškuose dalykuose kursantai mokomi gerai, net labai gerai. Tačiau, Raudonosios Armijos karininkas turi būti gerai išmokslintas ne tik kariškuose dalykuose, bet ir politiškai turi būti gerai išauklėtas. Šioje srityje rasta daug trūkumų ir nurodė pavyzdžiais. Vienas leitenantas yra savo vyrams

pasakęs, kad vokiški ginklai esą geresni už rusiškuosius. Toliau išvardijo kitus atsitikimus, kurie mums net žypseną iššaukė. Pabaigoje pareiškė, kad vienoje kuopoje leitenantas K. dalyvavo vienoje kursantų surengtoje vakaruškoje, kurioje buvo visokiais būdais pajuokiama Sovietų valdžia ir šis leitenantas netik niekaip nereagavo, bet net niekam nepranešė. Po to susirinkimas baigėsi.

Po šio susirinkimo aš buvau labai susirūpinęs, galvojau, kad tuojau būsiu areštuotas. Kartais galvodavau pasižalinti iš kariuomenės ir kur nors slapstytis. Tačiau mane išgelbėjo Sovietų - Suomių karas. Mat, kada suomių padarė nepaprastai didelių nuostolių rusams dėka gero šaudymo ir puikios karių su slidėmis manevravimo, Raudonosios Armijos jau naujas vadas T i m o š e n k o išleido įsakymą Nr.30. Jis trumpas, nes liepia pakelti Raudonosios Armijos šaudymo lygį ir atkreipti daugiau dėmesio į slides. Tuojau į kuopas atgabeno daug slidžių. Be to, karininkai gavome parašyti referatus (kiekvienam kitokia tema) iš šaudymo srities. Liepta rašyti rusiškai, tik man leido rašyti lietuviškai. Man duota tema "Kokiais šaudymo metodais vadovaudamasis, pasiekiau geriausių šaudymo rezultatų". Šioje srityje gerai nusimaniau, nes, būdamas geras šaulys, turėjęs daug laimėjimų, gerai nusimaniau ir teoretiškai apie šaudymą. Teko perskaityti daug apie šaudymą literatūros vokiečių kalboje ir kartais pulke pavesdavo man padaryti pranešimą iš tos srities pulko vadas. Po kiek laiko, gal po savaitės, sušauktame tarnybiniame susirinkime išrinkta mane nepaprasta staigmena. Mokyklos viršininkas pulkininkas S o k u r o v' as susirinkimą pradeda maždaug šiais žodžiais: "Visi jūs esate prasti karininkai, išskiriant ltn. K. Jis tai bravo vyras, nes jo rašinys yra taip geras, kad patalpintas Karo Mokyklų laikraštyje" Kuzneca Komandyro". Kažkas mano rašinį išvertė į rusų kalbą ir aukštoji vadovybė rado jį tinkamu atspausdinti laikraštyje. Po šio įvykio su manim jau labai meiliai kalbėdavo mokyklos viršininkas ir net jos komisaras Liebkind - žydų tautybės. Taip pakėliau savo nusmukusią "markę" ir dar kitu būdu. Atliekant šaudymo pratimus, mano būrys bemaž visada būdavo pirmuoju. Aš gi visada būdavau įrašytas į "atlyčninkų" lentą.

Kada rinko ekipą visų Rusijos mokyklų šaudymo rungtynėms, aš buvau paskirtas į 3 ekipas: lengvųjų kul-kosvaidžių, šautuvų ir pistoletų. Bendrai paėmus, ekipų daugumą sudarė iš lietuvių tarpo. Rungtynės turėjo įvykti kažkada rugpjūčio mėn. 1941 m., bet neteko dalyvauti. Tokiu būdu išvengiau arešto ir išvežimo į Sibirą. Gi, kadangi mokėjau neblogai šaudyti, esu dar gyvas. Vėliau turėjau tokių nuotykių, kur tik mano taiklus šaudymas mane išgelbėjo nuo mirties.

Patiksliname: praeitoje šio aprašymo atkarpoje vietoje "... pasakyti kariūnui Verversiui", turėjo būti "kariūnui Vėverskiui".

CFMB

LIETUVIŠKA RADIJO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11.30 IKI 12 val. nakties

Programos Vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834



Vakaro muzika parūpino Jonas Šulmistras su talkininke Valerija Biliūnienė.

Visos nuotraukos TONY PHOTO STUDIO

/ Spaudos Vakaro fotografas Tony LAURINAITIS yra pada-
ręs visą eilę svečių stalų nuotraukų. Norintieji užsisakyti,
gali pranešti tiesioginiai jam tel: 481-6606 arba "NL"
redakcijai tel.366-6220./

ORGANIZUOJU KELIONES:

Į DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĘ VILNIUJE

nuo 1990 m. liepos 2-15 d. - Kaina \$2550.

Dar liko 2 laisvos vietos.

Skubėkite užsirašyti ir sutaupyti \$50.-

- * Skrisime su KLM (Montreal-Amsterdam-Maskva-Vilnius - Leningradas) lėktuvu;
- * Vienas žmogus gali vežti 64 kg. bagažo.
- * Užsirašiusiems 120 dienų prieš išvykimą - \$50 nuolaida ir nemokamas bilietas į vieną šventės koncertą.
- Parūpinu:
- * Lėktuvo bilietus individualiai kelionei į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis.
- * Reikiamai datai bilietus į Kanadą, atvykstan-tiems iš Lietuvos.
- * Dokumentus kelionei į Lietuvą arba atvykstan-tiems giminėms iš Lietuvos.

Kelionės organizuojamos per:

exotik
tours

įstaiga, turinčią Ontario ir
Québec valdžios licenzijas.

L. Stankevičius,
1053 Cr. Albanel,
Duvernay, Laval, Qué.
Canada H7G 4K7,
Tel: (514) 669-8834

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 623-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392



London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

Ateik į Lietuvių A.A. (Alcoholic
Anonymous) grupės susirinkimą.

Skambinti: Juozui S.: 631-6834 (namų);
Henrikui N. 366-7770; Dainiui L. 768-9606.

Lietuvių Namų Žinios

• Sekmadienio popietėje dalyvavo 250 žmonių. Svečių knygoje pasirašė 5 iš Vilniaus, 3 iš Kauno, 2 iš Trakų ir po 1 iš Šiaulių ir Garliavos.

• Toronto LIETUVIŲ NAMŲ valdyba ir revizijos komisija pasiskirstė pareigomis:

pirm: R. Strimaitis, vice-pirm: ir posėdžių pirm: V. Kulnys, ižd. - E. Pamataitis, sekretorė - dr. G. Ginčauskaitė, Slaugos Namų planavimo k-to pirm. - V. Simkus, nariai: V. Kulnys, J. Norkus, E. Pamataitis, R. Strimaitis; statybos ir remonto k-to pirm. - J. Norkus, narys - V. Drešeris; Visuomeninės Veiklos komiteto pirm. - V. Drešeris, nariai: - A. Barysaitė, K. Dambaraitė-Janowicz, dr. G. Ginčauskaitė; Bingo k-to pirm. - E. Pamataitis ir V. Dauginis; Socialinių Reikalų k-to pirm. - V. Kulnys, nariai: A. Barysaitė, K. Dambaraitė-Janowicz, dr. G. Ginčauskaitė; "Labdara" Švietimo Fondo kom. p-kas - V. Kulnys, nariai: - A. Barysaitė, K. Dambaraitė-Janowicz ir K. Raudys. Revizijos komisijos pirm. - A. Sukauskas, S. Grigaliūnas ir H. Sukauskas.

SPŪDŽIAI IŠ VIENOS PROGRAMOS - BRAVO ALGIS!

Turbūt nedaug lietuvių klausėsi radijo CBC perduotą per Montrealį programą š.m.kovo mėn. 29 d., 5-7 val.v. "Cross Country Check", nes nebuvo išgarsinta. Duota tema: "Ar Kanada privalo duoti Lietuvai kokią nors pagalbą?". Neatrodė, kad būtų daug lietuvių ten skambinę.

"NL" RĖMĖJO AUKĄ IR PRENUMERATĄ ATSIUNTĖ:

Po \$ 10 - V. Bildešas, V. Skaistgirys; po \$ 5 - J. Gedminas, A. Matusevičius, A. Puteris, Z. Jakaitis;

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ:

J. Malcius, J. Dalmotas, J. Jonaitis, F. Stirbys, A. Dainaitis, L. Markūnas, K. Vilkonis, A. Zabukas, J. Budrevičius, K. Baltuškevičius, J. Stankaitis (2 m.), J. Seidys (2 m.), A. Keblys, D. Gurklys, J. Šarūnas, M. Gudienė, K. Mylašius (2 m.);

"NL" AUKOS:

\$ 15 - J. E. Karosai; \$ 14 - M. Simijonienė; \$ 10 - Mrs. L. Skardžius. Visiems nuoširdus AČIŲ. "NL"

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

10 % už 90 dienų term. indėlius
10 1/4 % už 6 mėn. term. indėlius
10 1/2 % už 1 m. term. indėlius
10 1/4 % už 2 m. term. indėlius
10 1/4 % už 3 m. term. indėlius
10 1/2 % už 1 m. GIC mėn. palūk.
12 1/4 % už 1 m. GIC invest. pažym.
11 1/2 % už 2 m. GIC invest. pažym.
11 1/2 % už 3 m. GIC invest. pažym.
9 1/2 % už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
11 3/4 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind
11 1/2 % už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind
11 1/2 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind
9 1/2 % už namų planą - OHOSP (v.r.)
8 1/2 % už taupymo sąskaitą
10 % kasd. pal. sąsk. virš 10,000
7 % už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo... 13 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų 13 3/4 %
2 metų 13 1/2 %
3 metų 13 1/2 %
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų... 12 1/4 % (variable rate)
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% (kai noto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antieji mortgičiai.

AKTYVAI VIRŠ 76 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų namų gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
TELEFONAS: 532-1149

tavusi kaip valstybė, buvusi visada kitų valstybių dalimi: tai carinės Rusijos, arba Vokietijos, Lenkijos ir vėl Rusijos (ar neskaudu klausytis?), ji nebuvo nepriklausoma. Tuo pilietis aiškiai norėjo pasakyti, kad lietuviai esą meluoja pasauliui apie savo tautos praeitį. Tačiau A. Juzukonis visai ramiai šmeižtą atitaisė, bet jam (Algiiui) atrodo nebuvo labai aiški senų laikų, Mindaugo Lietuva, nes jis, Kanadoje užaugęs ir per jauną visą istoriją išgilinti. Man atrodo reikėjo griežčiau šį šmeižtą atremti, bet paklausėjas toliau nesipriešino.

I kitą klausimą (vėl žiaurų) - iš ko atsikūrusi Lietuva sumokės rusams "reparacijas" už "sukultūrinimą" jų krašto - už imones, fabrikus ir visa kitą (neprisimenu dar už ką), taip pat minėjo ir Sovietų investicijas (ar gali būti kvailesnis klausimas?). Čia Algis Juzukonis vėl ramiai paaiškino, kad Sovietai okupavo buvusią nepriklausomą Lietuvą ir ištremė apie 300,000 jos gyventojų Sibiran. (Tai patvirtino ir Gwen Dwyer). Algis Juzukonis toliau aiškino, kad žudė ir žlugdė Lietuvos žmones ir visai sunaikino jų ekonomiką, visą gerbūvį ir pavertė Lietuvą trečiojo pasaulio kraštu...

O prieš rusų okupaciją Lietuvą buvo galima lyginti su Danija ar Suomija, bei kitomis Vakarų kultūros valstybėmis. Ar reikia jiems už tai atsilyginti? Nuostabu, kad Algis Juzukonis taip puikiai sutramdė tą sovietų pakaliką (o gal jis komunistas, ar rusas?). Retas kuris iš mūsų senesniųjų lietuvių būtų sugebėjęs taip puikiai sutramdyti tą piktą, visiškai neteisingą tvirtinimą.

Kitas kalbėtojas pareiškė savo nuomonę, taip pat labai tvirtai ir piktai (iš akcento gal prancūzas, nes vietoje raidės "r" ištara "h"): lietuviai esą savanaudžiai, jie grasi-na skriausti kitas, tenai gyvenančias, tautybes. Jei įgyvendins atsiskyrimą nuo Sovietų Sąjungos, girdi, mažumos kentės nuo jų. O dabar Gorbachio'as labai pagerinęs lietuvių gyvenimo sąlygas, todėl jie užsigeidė reikalauti dar daugiau. Atrodė, kad tam pašnekovui labai aišku, kad Lietuva neverta nepriklausomybės; gal jis yra "Jedinstvo" gerbėjas?

Algis Juzukonis ir čia greitai ir tiksliai atkirto, kad lietuviai niekada neskriaudė kitataučių ir davė

konkretų pavyzdį iš spaudos, kai žydai Leningrade prašėsi pagalbos, pajutę jiems gresiantį pogromą, keletas lietuvių šeimų sutiko priimti jų šeimas ir žydai patys patvirtino, kad buvo nuoširdžiai globjami. A. Juzukonis dar pabrėžė, kad lietuviai tikrai neskriaus kitataučių, jau dabar globoja net pabėgėlius.

Idomiausias ir reikšmingiausias pasisakymas, patiktas beveik paskutinėmis minutėmis. Kalbėjo skardaus balso vyras, iškalbus, lyg koks politikierius, aiškiai motyvuota kalba. Čia nebuvo jokio klausimo, bet "isakymas" Kanadai (aišku, sužlugdyti Lietuvą). Šis kalbėtojas pirmiausiai apkaltino CBC ir kitas radijo stotis, kad jos duoda kasdien žinias apie Lietuvą, lyg tai būtų svarbus reikalas (jo nuomone), o žurnalistams patarė nerašyti korespondencijų apie tai, klausdamas, ką jie nori tuo padaryti? Ar sukelti šaltąjį karą dėl tos Lietuvos? Jo nuomone, visa tai turi būti sustabdyta. Jo kalba skambėjo kaip "United Nations" ambasadoriaus. Jo nuomone, tos visos "Baltic Nations" laukia pašalpų; jie ten mano, kad Kanada yra kokia nors "welfare country" privalanti kitus šelpti. Sakė, kad Kanada nėra (lietuviams, Baltų kraštams) nieko skolinga. Kanada turinti šelpti savas, kaip pav. Atlanto provincijas, Albertos ūkininkus, kurie bankrotuoja ir t.t. Šis smarkus kalbėtojas neleidė komentatoriams įsiterpti ir niekas net nemėgino. Pats padėjo telefoną pabaigęs. Gal būtų CBC radijo darbuotojai jį pažino.

Buvo ir daugiau labai neigiamų pasisakymų, bet šitas - stipriausias. Jeigu Algis Juzukonis būtų paklausęs jo, ką jis mano apie Kanados šelpiamas valstybes Afrikoje ar Toliuose. Rytuose - kažin kaip būtų atsakyta? Bet nebuvo progos...

Keista, kad šią programą pabaigus, nebuvo jokių komentarų, nes paprastai pasako nors kiek skambinta už ir kiek prieš. Atrodo, kad programos vedėjas tikrai buvo išgąsdintas ir nenorėjo dar kartą paminėti visą reikalą.

Be abejo, buvo išgirsta ir teigiamų pasisakymų, bet apie tai parašė kiti. Mano tikslas - aprašyti neigiamus, kurie, gal būt, kenkia mūsų nepriklausomybės kovai. O Algiiui Juzukoniui reikia padėkoti,

kad jis daug gero padarė, kalus per radijo bangas, apgindamas lietuviybės reik. G. Adomaitienė.

KANADOS LIETUVIŲ FONDO IŽDININKO KAZIMIERO STEPAIČIO IŠTISAS PRANEŠIMAS, PATIEKTAS š.m. kovo mėn. 7 d. TORONTE

Stepas V a r a n k a

/ Čia patiekiu ištisą, nesutrumpintą pranešimą, kad nedalyvavę susirinkime, galėtų su juo susipažinti/.

"Iš išsiuntinėtų apyskaitų jau esate susipažinę su KLF finansine padėtimi, tačiau noriu nors trumpai pristatyti 1989 m. gruodžio 31 dienos balansą. Atspausdintoje apyskaitoje yra du atskiri balansai - Bendro Fondo ir Koyelaičių Fondo. Sudėjus atskirų pozicijų sumas, kartu gaunasi šis vaizdas:

- 1) Aktyvas arba Fondo turtas sudaro \$ 1.441.804.14 sumą. Palyginus su 1988 metų balansu, aktyvas paaugo 24%. Pridėjus prie šių metų 3-jų mėnesių įnašus, aktyvas pasiekė \$ 1,500,000.00 sumą. Svarbiausios aktyvo pozicijos - sąskaitos bankuose ir investicijos - sudaro \$ 1,386,000.00 arba 96% Fondo turto, ir padidėjo 24%.
- 2) Svarbiausia pasyvo pozicija - narių įnašai. 1989 m. gruodžio mėn. 31 d. narių įnašų suma pasiekė \$1,322,320.00. Lyginant su ankstesniais metais, ši pozicija padidėjo 26%. Praeitais metais buvo gauta narių įnašų \$ 272,964, iš kurių \$ 220,038 arba 81% buvo testamentiniai palikimai, o \$ 52,926 arba 19% buvo reguliarius arba artimųjų atminimui. Šiais metais vaizdas labai panašus: iš \$ 73,501 gautos sumos per 3 mėnesius, 77% arba \$ 56,865.99 yra testamentiniai palikimai.
- Prieš Kalėdas išsiuntinėjus šventinius sveikinimus iš 764 išsiųstų, gavome 39 atkarpas su čekiais, kurse sudarė \$ 4,096.00.
- 3) Už \$ 1,386,000.00 laikomą sumą bankuose 1989 metais buvo gauta \$131,597.00 pajamų, arba 9.5%. Lyginant su 1988 metais, pajamos paaugo \$ 31,471.00 arba 31%.
- 4) 1989 metais organizacijoms - kultūrinei bei visuomenei veiklai buvo paskirta \$ 95,450.00, o stipendijoms - \$ 13,077.00, viso - \$ 108,527.00.
- 5) Administracinės išlaidos 1989 m. buvo \$ 12,262.00 - \$ 1,810.00 mažiau, negu 1988 m.

1989 metais pradėjome keisti sąskaitų sistemą. Ankstyvesnis programos paruošimas nebuvo užbaigtas, tai teko pradėti viską iš naujo. Daugiausiai darbo pareikalavo kartotekos informacijos įrašymas į kompiuterį. Čia dirbome visi, įskaitant ir mūsų valdybos pirmininką. Kaip kompiuterių specialistai, savo darbu, pamokymais ir patarimais labai daug padėjo Valdotas Valčiūnas ir Arūnas Padebinkas. Jiems priklauso didelė, didelė padėka. Šiuo metu dar reikalinga užbaigti kartotekos įrašų žurnalo spausdinimo programą. Tikiu, kad ji bus baigta artimu laiku ir po dviejų mėnesių abiejų sistemų naudojimo, senąją sistemą galėsime nutraukti. Šių metų pirmųjų dviejų mėnesių finansines apyskaitas jau spausdinome su kompiuteriu."

AUDRA
Travel
CORPORATION

LIETUVA LAUKIA JŲSŲ!

Tad siūlome pirmąsias

tiesiogines keliones į Vilnių

TORONTO-KOPENHAGA-VILNIUS-

KOPENHAGA-TORONTO.

IŠSKRIDIMO DATOS:

GRĮŽIMO DATOS:

Birželio 25

Liepos 19

Liepos 18

Rugpjūčio 13

Rugpjūčio 13

Rugpjūčio 29

Bilieto kaina \$1299 Kan.

(Skridimus kitomis datomis užsakome per Frankfurtą, Helsinkį arba kitus miestus, pagal galiojančias taisykles). Aptarnaujame lietuvius iš įvairių vietovių. Užsakymus priimame laiškais ir telefonu. SVARBU UŽSAKYTI VIETAS DABAR.

ATLIEKAMOS PASLAUGOS:

- * Užsakomi ir išrašomi lėktuvų bei traukinių bilietai.
- * Užsakomi viešbučiai, automobilių nuomavimui, pramoginės kelionės.
- * Išrašomi draudimai keliautojams ir atvykusiems svečiams.
- * Parūpinamos vizos, sutvarkomi iškvietimai, palikimai bei kiti dokum.
- * Nuperkamos dovanos giminiams Lietuvoje, pervežami valstai ir pinigai.

RUGSĖJO MĖNESĮ PRIIMAME UŽSAKYMUS TIESIOGINIAMS SKRIDIMAMS Į LIETUVĄ 1998 m. Smulkesnių žinių telaukites mūsų istaigoje Toronte:

Tel: (416) 769-2500, Telex 06-967812, Fax (416) 763-6279. 2100 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6S 1M7, Canada.

PRANEŠAME, KAD VILNIUJE ĮSTEIGTAS "AUDRA TRAVEL" CORPORATION skyrius, kuriame dirba 5 darbuotojai. Įstaigos adresas: VILNIUS, TUMO VAIŽGANTO 9/1. ĮSTAIGA BUS ATIDARYTA LANKYTOJAMS PO REMONTO ŠIŲ METŲ VASARĄ.

DAUGINIS

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

Dauginis - telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠCANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Šersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

A + A

Š. VIKTORUI SUŠINSKUI
mirus,

žmonai Š. LINDAI, sūnui VIKTORUI, dukroin: Š. RIMAI, LIUCIJAI, DANAI, jų šeimoms ir artimiesiems brolišką užuojautą reiškia -

L.K. MINDAUGO
ŠAULIŲ KUOPA

Skyriaus Pirmininkui

A + A

VIKTORUI SUŠINSKUI

š.m. gegužės 10 dieną mirus, Jo žmoną LINDA, šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame -

LIETUVIŲ KARIŲ VETERANŲ SĄJUNGOS
"RAMOVĖ" MONTREALIO SKYRIUS

"NL" SPAUDOS VAKARE

Š.m. balandžio mėn. 28 d. AV Parapijos salėje vyko tradicinis, metinis savaitraščio "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" vakaras - pokylis. Tuo pačiu jis buvo skirtas ir šio laikraščio 50-mečiui paminėti.

Rengėjai - "NL" valdyba ir talkininkai - buvo maloniai nustebinti, kai prireikė net papildomų stalų atvykusiems, kurių susirinko virš 200, nežiūrint, kad vyko kitoje salėje didelės vestuvės, atitraukusios dalį galimų svečių.

AV P-jos stalai buvo maloniai papuošti gvazdikais, scenoje jų žiedai žėrėjo pavasariinių kačiukų rykštėse.

Salės sienos pora skyrių buvo paskirta įvairių "NL" leidimo ir vakarų laikotarpiu

pių nuotraukomis, o keli ilgieji stalai rodė nuo pirmųjų iki paskutiniojo sukaktuvinio "NL" numerio įdomiausius egzempliorius bei įrašus kompleksus.

"NL" ilgamečiui valdybos nariui ir pirmininkui Juozui Šiaučiuviui atidarius vakarą, žodį tarti buvo pakviesta Birutė Nagienė (ž. žemiau).

Specialiais korsažais buvo apdovanoti "NL" V-bos p-kas Juozas Šiaučius, paruošęs šio vakaro nuotraukų parodėlę ir "NL" darbuotoja Genė Montviliene.

Meninę dalį atliko "Serenada" - dainų mėgėjų trio iš Toronto. Du dainavo retai girdimas dainas, patys sau akompanuodami gitaromis, o trečiasis gy-

• A.A. VIKTORA SUŠINSKA Atsisveikinimo vakare apibūdino A. Mylę. Vėlonis buvo gimęs 1918 m. lapkričio mėn. 7 d. gausioje šeimoje, Punks valsč., Seinų apskrityje. Privalomą karinę tarnybą Nepriklausomoje Lietuvoje atliko Panemunėje, j.pusk. laipsniu.

Karui kilus, teko paragauti ir belaisvio dalios.

Šaulių Sąjungai priklausė nuo 1938 m., L.K. MINDAUGO Kuopai nuo 1968 m., eidamas įvairias pareigas. Buvo rūpestingas, vadovavo scenos mėgėjų būreliui, per dešimtmečius buvo VILNIAUS šaulių Rinktinės vėliavininku, priklausė "Ramovė" ir Žvejų Klubui NIDA. Jis nuoširdžiai rėmė lietuviškas organizacijas, spaudą ir už nuopelnus Lietuvai ir Šaulių Sąjungai apdovanotas Šaulių Žvaigždės Medaliu ir Šaulių Žvaigž-

dei Ordinu. Atsisveikino J. Šiaučius, S. Rimelkis ir šeimos vardu žentas Dale Hewitt. Rožinį kalbėjo kun. J. Aranauskas, SJ ir Seselė Paulė.

"NL" VAKARO PROGA BUVO ĮTEIKTA AUKŲ PAREMTI "NL" LEIDIMUI:

Kanados Lietuvių Fondas paskyrė \$2.500; Montrealo LITAS sukaktuvinio numerio atspausdinimui - \$727,55; Lietuvių Kredito Unija PARAMA - \$ 500; E. Kardelienė - \$ 500; po \$ 100 - A. ir A. Tamošaičiai, A. Veselkienė, KLB Montrealio Apylinkės valdyba, O. Čerkus; po \$ 50 - V. Pėteraitis, A. Augaitis, H. Dauderis; po \$ 25 - C. Senkevičius, J. Amrose; \$ 20 - Pr. Juodkojis; \$ 10 - V. Skalskis. Visiems dėkojame! "NL"

bilietėlius platino Z. Urbonienė, H. Celterius, Elv. Celterienė, G. Montviliene, S. Skučienė, A. Račinskas, Elv. Krasowski. Gėles puošimui ir korsažams aukojo Aldona ir Gintaras Nagiai.

VISIEMS ir VISIEMS nuoširdžiausiai dėkoja "NL" Valdyba ir darbuotojai.

Malonu, kad į šį vakarą atsilankė apie 18 svečių, viešinių čia iš Lietuvos. Juos pristatė Juozas Šiaučius ir visi buvo publikos pasveikinti gausiais plojimai.

Skani kava su gausybe įvairių pyragų gaivino pašnekovus ir šokėjus. Atėjus laikui, visi skirstėsi patenkinti, geroje nuotaikoje ir linkędami viso geriausio "Nepriklausomai Lietuvai".

• GERA VAIZDAJUOSTĖ iš vykusių demonstracijų Montrealyje prie Sovietų Konsulato ir mieste galima gauti pas RITĄ DIRŠĘ, užsisakant tel: 282-6582.

Vaizdajuostė trunka 1½ val., kaina \$ 20.

• BIRŽELIO 19 ir 20 d.d. VILNIAUS MAŽASIS TEATRAS gastroliauja Montrealyje CENTAUR TEATRE. Papildinti bilietai gaunami pas J. Piečaitį, tel: 767-8779 arba P. Adamonį, tel: 722-3545.

val ir muzikaliai palydėjo sintesizeriu.

Gauta visa eilė sveikinimų, kurie buvo perskaityti, o ypatingai pasveikino KLB Montrealio A-kės pirm. Arūnas Staškevičius. Ta proga buvo KLF (galiojimo Broniaus Staškevičiaus įteikta pinigine dovana laikraščio leidimui paremti).

Nuo pat ryto nuoširdžiausiai darbavosi vakaro bitelės-šeimininkės- Marija Vaupšienė ir jos sesuo Ona Usienė, pasikvietusios vėliau į talką atėjusią draugę. Vakariene buvo įvairi, skani ir mikliai aptarnaujama Andrejos Celteriūtės, Linos Celteriūtės ir Melanė Lamotte. Smalskčiai talkininkavo ir Renaldas Macijauskas.

Dalyvių ir vaišės palaimino kun. S. Šileika, SDB.

Malonią nuotaiką palaidė Jonas Šulmistras, tapęs jau tradiciniu šokių muzikos pravedėju, nepagalėdamas geros, įvairios muzikos šokiams ir per visą vakarą. Tarnybą jau gerai išmokinę veteranai atliko prie durų - L. Balaišis, J. Adomonis; prie baro bilietų - E. ir G. Alinauskai; bare - A. Kalvaitis ir V. Barauskas; loteriją tvarkė A. Mylė ir A. Urbonas; jos

žodis, pasakytas "NL" Spaudos vakare: GERBIA MIEJI, -

Šį vakarą susirinkome ypatinga proga. Jūs esate nepaprasti svečiai - esate lietuviškos spaudos skaitytojai, suėję čia atžymėti 50-metį seniausio mūsų išeivijos Kanadoje laikraščio - "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".

Laikraščio leidimas sutapo su mūsų išeivijos kūrimu. Jį pradėjo, kaip žinome, I-osios bangos lietuviai, tęsia antrosios bangos ateiviai ir po 50-ties gyvavimo metų, reikia tikėti, kad ir toliau viena ar kita forma laikraštis gyvuos. Gyvuos, kol veiks mūsų bendruomenė, kol būsim kaip lietuviai - artimi vieni kitiems, kol norėsim puoselėti ir toliau tą gilų ryšį su mūsų garbinama TĖVYNE. Ryšį, kurį visada skausmingai jautėme (nežiūrint bjaurios raudonosios propagandos, kurios tikslas buvo sukiršinti su tauta ir su tautiečiais šiaurės Atlanto). Ir tas ryšys buvo daugiau, negu jaučiamas: kiek galėdami, per dešimtmečius dirbome įvairiais būdais, išlaikdami savo kultūrą, o mūsų spauda nustebina ne vieną kitatautį. Tas ryšys su metais gilėjo, o dabar, vykstant nepaprastiesiems įvykiams Europoje ir Lietuvoje, stipriau dega mūsų visų gyslose, negu bet kada. Ir lietuviško spausdinto žodžio reikšmė iškyla labai aiškiai.

PADĖKA

A.a. ČIČINSKUI JUOZUI mirus,

šeima reikšia nuoširdžią padėką giminėms ir draugams už jų užuojautas, gėles, užsakytas Mišias ir aukas organizacijoms Jo atminimui.

Dėkojame Šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. S. Šileikai, SDB, už laidotuvių pamaldas ir palydėjimą į kapines.

ČIČINSKŲ ŠEIMA

Iš kopų šnabždesio su debesim ir prošvaistėm,
Iš marių virpulio ir ežerų nendrėm,
Iš duonos kvapo ir miškų giesmės
Kalba gimtoji, lūposna įdėta.

Pilėnų laužuose išdeginta, išlydyta,
Su perregima gintaro šviesa
Ji - motinos baidžiauninkės lopšinėse,
Ji - Pirčiupio smėlynų raudose...

Taip kalbėjo neseniai mirusi Lietuvos poete Janina Degutytė savo eilėraštyje "Gimtoji Kalba". Pridėkime: tebūna ir mūsų gimtoji už jūrų marių, už vandenėlių - nepaskandinta, neužmiršta, nesutrupėjusi...

Per tuos 5 dešimtmečius keitėsi mūsų gyvenimas, keitėmės mes, keitėsi ir mūsų savaitraštis. Kad jis išsilaikė, nesiliedamas prie vienos kurios organizacijos, kad jis, kiek sąlygos leido, stengėsi būti įdomesniu, įvairesniu, aktualesniu, o ir išvaizda gražesniu - tai esate jūs visi prie to prisidėję. Pirmiausiai - rašytojai, korespondentai, kurie dešimtmečiais atidavė savo duoklę. Prisimename - Stepa Varanką, Henriką Nagį, Vytautą Jonyną, Juozą Danį, Al. Gimantą, (kurio nėra jau mūsų padangėje), Edvardą Šulaitį, Alfonsą Naką, A. Šetkų, ir Z. Pulianauską, ir kt., o ypatingai ilgiausiai išredagavusių ir straipsniais išmaitinusį "NL" per beveik 20 metų - Joną Kardelį. Prisimename su nuoširdumu dirbusius, steigėjus ir kitus redaktorių. Jų atvaizdus ir jų vardus matote mūsų čia surengtoje parodėlėje (kuria gražiai paruošė Juozas Šiaučius) ir sukaktuvinio laikraščio puslapiuose.

Jūs visi esate prisidėję ir savo pageldivimais, savo kritika, savo pagyrimais, savo prisijusiomis nuotraukomis ir paskutiniu metu ypatingai - laikraščio įvairioms kalboms iškarptomis, sąryšyje su LIETUVOS RESPUBLIKOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMU.

Patirtis rodo, kad vykstant ypatingiems įvykiams tautoje ar valstybėje - ypatingai prireikia ir spausdinto žodžio, kad pajustum giliau, sužinotum daugiau detalių, kad galėtum per spaudą komunikuoti, paveikti, kaip šių dienų įvykiai patvirtina.

Viso to, ką "Nepriklausomos Lietuvos" savaitraštis stengiasi atlikti būtų neįmanoma nė dalinai įgyvendinti, jeigu nebūtume turėję išpareigojusių valdybos narių, kurie, kaip žinote, dešimtmečiais dirbo ir daugelis jų, tebedirba, kad laikraštis išsilaikytų. Nebūtų galima viso to atlikti, jeigu nebūtų per dešimtmečius buvę tų mūsų žmonių talkininkų, kurie net dažnai nepaminimi. Jų geranoriškas darbas, jų rūpestis atliekant ir visai gal neįdomią ar nedėkingą užduotį - sulaukstyti, atrišti, surišti, sukrauti, iškrauti tas laikraščio krūvas - ir yra tas sąraštis, be kurio ir laikrodžiai sustoja, ir kompiuteriai - hm, užsikosti...

Jie taip pat prisidėjo prie visos virtinės spaudos vakarų-balių rengimo su įvairiausiomis programomis.

Dar buvo vienas svarbus reikalas - turėti ne tik tai žmonių, bet ir vietos, kur būtų galima dirbti. Ne tik tai vietos, bet ir darbo įrankių. Ir čia atėjo talkon visa eilė žmonių, o naujų ir modernių rinkimo mašinelių vajui bei begriūnančio redakcijos namelio remontui optimistiškiausiai ir energingiausiai pasireiškė valdybos pirmininkai su talka - Jonas Petrulis, Leonas Gureckas ir ypatingai - Juozas Šiaučius.

DĖKOJAME VISIEMS, - tikėdamiesi, kad laikraštis ir toliau ras įvairių kartų bendradarbių, talkininkų, o svarbiausiai ir - skaitytojų, kuriems rūpės ne vien tik tai 8-tojo puslapio žinėlės, bet kurie gaus ką nors savo akiračio praplėtimui bei įdomumui ir kituose puslapiuose.

Ypatingą padėką asmeniškai noriu pareikšti tiems, su kuriais tenka dirbti kas savaitę, prakačiuojant ir rūpinantis, kad laiku viskas būtų padaryta: mano trečiajai ir ketvirtajai rankai - Genutei MONTVILIENEI (nes mano abi rankos irgi užimtos prie mašinėlės), kurios nuoširdumas, dėmesys ir jūmoro gyselė prašviesino ne vieną dieną.

Mūsų administratoriui - Augustinui MYLEI, kuris vikriai ir žemaitiškai gudriai kažkaip susitvarko ir su kartoteka, ir su kvitais, ir su spausuve, ir spėja taip pat dar vieną kitą juoką pabraukti. Savaitinei talkai - visuomet anksčiausiai prisistatančiam - Augustinui KALVAIČIUI, Albinui URBONUI, Antanui ČEPULIUI, Jonui BABRAUSKUI ir Petriui GIRDŽIUI.

Atskira padėka priklauso talkininkui, jau porą metų paruošiančiam I-ojo puslapio pasaulines ir Lietuvos žinias - HENRIKUI NAGIUI.

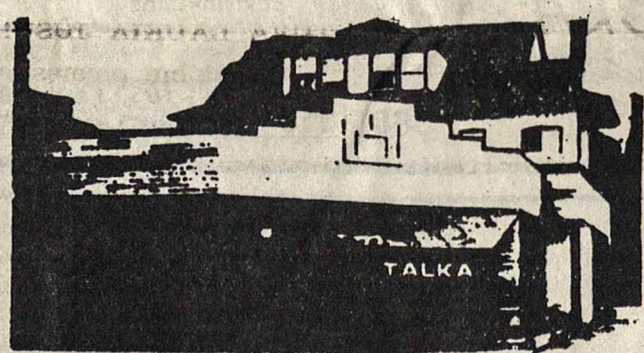
Atvykę iš Lietuvos stebisi, kad mūsų tiek mažai dirbančiųjų redakcijoje. Taigi, turime gerų žmonių, modernių mašinelių, nereikia stovėti eilėse ir - mokame greitai dirbti...

Šį vakarą pabūkime kartu, tikėkime, kad "KAS BUS, KAS NEBUS, O LIETUVIS NEPRĄŽUSI" - posakis, anot Augustino Mylės, kurį pasiskolino lietuviai iš žemaičių. LINKĖKIME TO KARŠTAI IR SAVO TEVYNEI LIETUVAI. Vardan jos - vienybė mūsų tarpe ir tarp mūsų kartų - TEŽYDI!

B.N.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

išikūręs nuosavuose namuose -



HAMILTONO KREDITO KOOPRATYVAS

„TALKA“

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 9%
santaupas 8.5%
kasd. pal. taupymo s-ta 8%
90 dienų indėlius 11%
1 m. term. indėlius 12%
1 m. term. ind. mėn. pal. 11.5%
3 m. term. indėlius 12%
RRSP ir RRIF (pensijos) 9%
RRSP ir RRIF 1 m. 12%
RRSP ind. 3 m. 12%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 17%
nekiln. turto oask. 1 m. 14%
nekiln. turto pask. 2 m. 14.5%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 v. ryto iki 5 v. p.p., trečiadieniais - nuo 10 v. r. iki 1 val. p.p.; penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro. Liepos-rugpjūčio mėnesiai uždyta.

Dino

VALYKLA
SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBINAS
- UŽUOLAIŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

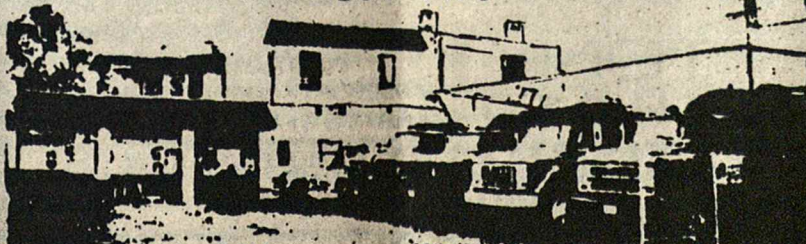
7861 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2965 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY
RICHARD
ROOFER - COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogdengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir priimanomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite tel.

364-1470



LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. WILSON & SONS Inc.

123 Maple Blv., 5784 Verdun Av

Chateauguy, Que. Verdun, Que.

Tel: 691-4763 * Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

MIRUSIEJI:

● **SUŠINSKAS VIKTORAS** mirė ligoninėje gegužės mėn. 10 d.
Liko žmona Linda, sūnus ir trys dukterys su šeimomis. Ir kiti giminės.
Palaidotas iš AV P-jos Notre Dame des Neiges kapinėse.
Užuoja artimiesiems.

● **MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA "LITAS"** kviečia į visuotiną narių susirinkimą š.m. GEGUŽES mėn. 26 d., 4 val.p.p. Šv. KAZIMIERO P-jos salėje.
Registracija nuo 3-4 val.p.p. Reikia atsinešti savo nario knygetas. Kandidatų siūlymo formas galima gauti visuose LITO skyriuose.

● Jonas ir Janina ADOMONIAI įstojo į Kanados Lietuvių Fondą, kiekvienas įnešdamas po 100 dolerių. SVEIKINAME naujus narius. K.L.F.

KAIP ATVYKTI Į PLATEAU SALE, Į ANSAMBLIO "VINGIS" KONCERTĄ

Salė randasi 3700 Calixa Lavallee St., Lafontaine parke - daug kam žinoma iš ankščiau joje rengtų VASARIO 16-tosios minėjimų.

Dabar įvažiavimas yra tik iš Sherbrooke gatvės (įvažiavimas iš Rachel gatvės yra uždarytas).

Į automobilių pastatymo aikštę įvažiuojama iš Calixa Lavallee gatvės, pagal kairį pastato šoną.

Artimiausia METRO stotis yra Sherbrooke Metro. Autobusu važiuojama autobusu Sherbrooke nr.24.

PRAŠOME NEVĖLUOTI į koncertą. Jis prasidės punktualiai 5 val.v. Atvykę bus tuojau pat sodinami į jiems skirtas vietas. Pirkę bilietus iš anksto - į jiems skirtas pirmosios sales vietas, ir bilietus pirkę prie įėjimo - daugiau į salės galą ar balkoną.

Ansamblį iš Lietuvos Koncertams Rengti K-tas

PARŪPINAME Japonų firmų VIDEO MAGNETOFONUS (VCR) ir VIDEO FILMAVIMO KAMERAS, tinkamas naudoti Lietuvoje. Turime pavyzdžių. Galima atsiimti ir Toronte. ADAMONIŲ ŠEIMA, Tel.: (514) - 256-5355.

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAJ
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais: nuo 9 v. - 9:30 v.v.
Sėkmadieniais: nuo 10 v. - 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1530 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Notarai

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALPE, Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430

VILNIAUS INŽINERINIO STATYBOS INSTITUTO ANSAMBLIO "VINGIS"

KONCERTAS

Montrealyje, PLATEAU SALĖJE, 3700 Calixa Lavallee St. (Lafontaine Parke)

1990 m. BIRŽELIO mėn. 2 d. (šeštadienį) 5 val.v.
(Automobiliai statomi aikštėje už salės - nemokamai)

BILIETAI: - \$ 12.00, Moksleiviams - \$6.00, Vaikams iki 6 metų nemokamai.
Iš anksto pirkusiems bilietus rezervuojamos salėje pirminės vietos!

PO KONCERTO - ANSAMBLIČIŲ PRIĖMIMAS - VAKARIENĖ - AUŠROS VARTŲ SALĖJE.

Kviečiami visi susipažinti su svečiais

BILIETAI \$5.00

● Baras ● Muzika

INFORMACIJAI: R. PIEČAITIENĖ, tel: 767-8779; P. ADAMONIS, tel: 722-3545.

Priimami tik apmokėti užsakymai bilietams. BILIETAI PLATINAMI: Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero parapijose, "RUTOS" Klube, ADAMONIO Draudimo Agentūroje.
YRA REIKALINGA ANSAMBLIČIAMS VIENAI NAKČIAI NAKVYNĖ. Prašome kreiptis į L. GEDVILAITĖ, tel: 482-3133.

ANSAMBLIŲ IŠ LIETUVOS KONCERTAMS RENGTI K-TAS

PADĖKA

A.a. VIKTORUI SUŠINSKUI mirus, dėkojame A.V. parapijos kunigams, ypač kun. J. Kubiliui, S.J., už mišias ir kleb. J. Aranauskui už aplankymą.
Dėkojame p.p. Remeikiams už pusryčių paruošimą ir visiems atsilankiusiems.
LINDA SUŠINSKIENĖ ir ŠEIMA



Jaunavedžiai Algis Urbanavičius ir Dana Deltuvaitė savo vestuvių vaišėse, A.V. parapijos salėje. Jaunoji yra iš Lietuvos Antano Žiuko seserėčia. Santuoką palaimino kun. J. Kubilius, S.J.
Nuotrauka A. Kalvaicio.

PARDUODAME APARATŪRA, TINKAMĄ LIETUVAI:
video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE, 5887 Sherbrooke St. W. Montreal tel.: (514) 488-3363
Toronto tel.: (416) 886-7659

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

Two kassete radio - \$129.- Video nuo \$399.-
Video camera : \$1499.-

Maurice Electrique Ltee

ENTREPRENEUR ELECTRICAL CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A, ALLION LASALLE, QUE. H8P2C5
TEL: 366-5484



Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Saugojimas vasaros laikui (Storage)
- Taisau ir remodeluoju
- Sluvi ir parduodu.

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A, Montreal, P.Q. H3A 2G6
Telefonai: 844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS PASSEPORT • COMMERCIAL MARIAGE • WEDDINGS

5220 ch. QUEEN MARY rd.

TONY LAURINAITIS
MONTREAL, P.Q. H3W 1X5 Tel. 481-6608

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve, Montreal, Qué., H4E 2A8
TEL.: 766-5827; 766-5830

SKYRIUS: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS - virš \$26,000,000 REZERVAS - virš milijono

MOKA UŽ:

Certifikatus	12½%	Taupymo - special.	6½%
Term. indėlius:		Taupymo - su gyv. dr.	6½%
1 metų	11½%	Taupymo - kasdienines	6½%
180 d. - 364 d.	11½%	Einamos sąsk.	4½%
120 d. - 179 d.	11½%	RRIF - RRSP - term.	12½%
60 d. - 119 d.	10½%	RRIF - RRSP - taup.	8 %
30 d. - 59 d.	10½%		

IMA UŽ:

Nekilnojamą turtą - nuo 14¼% Asmenines - nuo 14¼%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve 3907 A Rosemont
Pirm. Antradien. Treči. 9:00 - 3:00 (Tik pirm) 10:00 - 2:00
Ketvirtadieniais 12:00 - 8:00 3:00 - 7:00
Penktadieniais 10:00 - 6:00 2:00 - 6:00

KNYGOS IŠ LIETUVOS

Norintieji išgyti "VAGOS" ir "MOKSLŲ" leidėjų išleistų knygų Lietuvoje, gali kreiptis į tų leidėjų atstovą Kanadoje ir JAV-ėse, Liudą Stankevičią, 1053 Albanel Cr., Duverney, Laval, P.Q. H7G 4K7, Tel.: 669-8834.
"Svyturio" metinė prenumerata oro paštu - \$42.-

Les Peintures Perez Painting

RESIDENTIAL - COMERCIAL - INDUSTRIAL
STUCCO & WALL PAPER

D. Perez
President

Tel.: 365-6444

2422 MENARD - LASALLE
P. QUE H8N 1J5

LASALLE AUTOMOBILE INC.

- * Automobilių nuoma
- * Naujų ir vartotų pasirinkimas
- * Pardavimas
- * Aptarnavimas

Dodge Chrysler
Camions Dodge Trucks

366-7818

1050 Lapierre
coin La Vérendrye



D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel: 273-9181 Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS Tel. Bus.: 722-3545
C. I. B. Res.: 256-5355

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496